

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 23-10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VÁRNAY ELEMÉR

Ficsurak alkonya

Bálok és táncok, kabarék és bárók, kávéházak és lokálok, amelyek éjjel két óránál tovább tartanak, külön engedélyt igényelnek - így szól az írás, így kívánja ezt, igen helyesen, a szociális minisztérium. Nem is csodálkozunk mi ezen az intézkedésen, inkább azt nem érjük fel ésszel, hogy akadhat valaki ezekben a mai tragikus időkben, akinek táncra viszt a talpa. Ma, amikor a halál hegedűli a danse cabre-t s egyetlen puskaporos hordó egész Európára, úgy véljük, felette időszerűtlenek a célestélyek és bálok, úgy véljük, még engedély birtokában is kihívó, izléstelen gesztus nyilvánosan dárídózni, hajnalig surolni a padlót. Sajnos azonban mindig akadnak fölös számban a lányok, akik mellőznek az egyetemességgel szemben minden tapintatot, akik nem tudják egy nem akarják tudni, hogy megpróbáltatás nehéz időkben milyen magatartás ildomos közül szemben.

Még élénken emléünkben él az a kikentifent ficsur, aki szmokingban mutatkozott nemrégiben Temesvár szívében a legforgalmasabb uton. Egyetlen nyugtalanság volt akkor az egész város, aggodalmasan dobogott a temesvári szív, mert a nagy mozgósítás nyugtalan napjait élük. Anyák bucsuztak fiaiktól, családfejtartók bucsuztak kedveseiktől, hitvesek bucsuzkodtak, rengett a föld az ismeretlen sors elé lépkedő katonák lábai alatt. De a nyegle gavallér nem vett tudomást a sötét gondról, a tompa kétségbeesésről, kihívóan sétáltatta a csillogó-villogó plasztronját. Valami vacsorára vagy táncos teára igyekezhetett. En most megyek mulatni, táncolni, ti rátek és összes bajaitokra pedig füttyölök, ezt a komisz egykedvűséget, ezt a lenéző közömböséget sugározta az egész magatartása. Felejthetetlen szimbólummá vált számunkra ez a táncoló gondok közepette táncosan lejtő fiatalember, aki olyan idegen tudott maradni evvel az égető mával szemben, mintha valami idegen bolygóról szakadt volna a vonagló földre.

Sajnos azonban nemcsak ríktó jelenés, hanem ugyanakkor szimbólum is, mint előbb mondtuk a mi szmokingos hősünk. Kialtó jelképe annak a mérhetetlen közönyösségnek, amelylyel igen sokan az emberséges tisztességtudással szemben viseltetnek. Ez a lelki tisztességtudás ugyanis abban áll, hogy ne parádezzunk a jövedünkkel akkor, amikor a legtöbb házban a nyomasztó kedvtelenség, az emésztő gond vagy egyenesen a kétségbeesés veri fel tanyáját. Eszünk ágában sincsen azt prédikálni, mert most aztán mindenki hajtsa bunak a fejét, mert sem akarjuk azt mondani, hogy most már nem szabad mosolyogni, sőt olykor vigadni. Sőt ellenkezőleg. Ha megtartjuk a bátor jövedvünket, ez csak erősebbé tesz bennünket kemény időkben. Másról van szó. Azokról, akik a kirakatba teszik a dárídózási kedvüket, akik semmiképpen sem akarják megérteni, hogy a mostani idők mégis csak bizonyos tapintatra köteleznek el mindenkit a nyilvánossággal szemben.

Van egy elkülönült társadalmi réteg, amely valóságos területenkívüliségben él. Amely nem veszi tudomásul, hogy óriási a szegénység, hogy Európában háború van, hogy reng a föld. Ez a réteg semmit sem akar feladni a mindennapi szórakozásból, csak táncolni akar, mint az a bizonyos hajdani bécsi kongresszus. Megtáncolhatni, megmutogatni a könnyű jólétét, a cifra ruhát, állandóan a nyilvánosság szemébe csillogtatni az életmódját, mely csupa fény és csupa elszomorító üresség. Ez a területenkívüliség az, amely bánt és amely lázít, ennek a közönytnek és léha gögnek szomorú képviselője az az ifjú, aki szmokingban és vakító plasztronban vág át azon az uton, amelyen a pályaudvar felé

Németország teljes erejével támadni fog

Ribbentrop német külügyminiszter danzigi nagy beszédének hatása külföldön. — A nyugati fronton nem történt említésre méltó esemény. — Sikeresen dolgoznak a német buvárhajók — Az új lengyel állam területé olyan nagy lesz, mint Bulgária

A francia nagyvezérkar hivatalos jelentése a következő: Az éjszaka nyugalomban telt el. A Saartól nyugatra eső vidéken járór és tüzérégi tevékenység volt.

A német véderő főparancsnokság hivatalos jelentése közli: Völklingentől nyugatra megtámadtuk és a határon túra üztük azt az egy századnyi francia gyalogságot, amely még német területen maradt. Ezenkívül nem volt semmi jelentős esemény.

A Reuter ügynökség jelenti: A szakadatlan esőzések következtében az országutakon óriási a sár és a rossz idő miatt a nyugati fronton kisméretű tevékenység folyik. Kedden a helyi csa-

tározások kiujultak és a Moseltől keletre fekvő szakaszon a francia csapatok vakmerő kísérletet tettek, amely eredményes volt, amennyiben több foglyot és egy legújabb típusú gépfegyvert hoztak be. Most szakértők vizsgálják meg a gépfegyver szerkezetét. Német részről Vorbachtól nyugatra volt nagyobb tevékenység, a hol a németek egy franciák által megszállott falut támadtak meg.

A Rajna mentén tökéletes a nyugalom és itt a németek üzeneteket küldenek a francia csapatoknak, amelyekben kijelentik, hogy ők nem állanak harcban Franciaországgal. (Rador.)

Német tengeralattjárók három angol hajót süllyesztettek el

Glasgowba érkezett jelentés szerint a 7256 tonnáas Clan-Chisholm nevű gőzös az Atlanti óceánon elsüllyedt. Valószínűnek látszik, hogy német buvárhajó torpedózta meg.

Londonból jelentik: Az elsüllyesztett Clan-Chisholm nevű hajó legénysége indiai katonákból állott, akik európai tisztiek parancsnoksága alatt teljesített szolgálatot. Az eltűntek száma 63-ra emelkedett.

Londonból jelentik: A Yorkshire nevű angol hajónak az Atlanti-óceánon történt megtorpedózása alkalmával összesen

33 utas túnt el.

Egy angol hajó újabb három német pilótát mentett meg, akik repülőgéppükkel a tengerbe zuhantak. Egy negyedik repülő már halott volt. Azt hiszik, hogy a német pilóták gépét egy angol hadihajó lötte le. (Rador.)

Gibraltári hivatalos jelentés szerint a Tafna nevű angol hajót

Gibraltártól 100 kilométernyira nyugati irányban német tengeralattjáró megtorpedózta és elsüllyedt. (Rador.)

Cobham Vicomt hadügyi államtitkár kedden a lordok házában kijelentette, hogy a foglyok kicserélésének kérdése még nem került napirendre. Cobham szerint ezeidig 110 német tengerész és pilóta fogoly van Angliában, ezzel szemben német fogságba nagyon kevés angol pilóta esett. (Rador.)

A londoni légügyi minisztérium közli, hogy az angol repülők a legutóbbi 24 órában, főleg az éjszaka folyamán

Berlin, Magdeburg és Hamburg felett fel-derítő repüléseket végeztek.

A Daily Herald jelentése szerint lord Mac Millan angol propaganda miniszter benyújtotta

haladnak a háztársájkjuk sulya alatt görnyedő katonák. Nem, nem. Ma igazán nincsen kihívó fényes mulatozások ideje. És még kevésbé idő-

lemondását. Chamberlain miniszterelnök a lemondással kapcsolatban még nem foglalt állást

AMERIKA LÉPESEKET TESZ MOSZKVA-BAN A CITY OF FLINT LEFOGLALÁSA MIATT.

Washingtonból jelentik: Az amerikai City of Flint hajó elfogását Cordell Hull külügyi államtitkár erőszakos cselekménynek jelentette ki. Moszkvai jelentés szerint a hajót a németek fogták el, akik új legénységet alkalmaztak és a német zászlót vonták fel.

Hull nem ismeri el az oroszoknak azt a jogát, hogy a hajót lefoglalhatják

és politikai körökben biztosra veszik, hogy az amerikai kormány kérni fogja a szovjet kormányt, engedje szabadon a hajót, ha ezt önszántából nem tenné meg. Az Egyesült Államok álláspontja az, hogy a hadviselőknél nincsen joguk elfogni egy semleges hajót abban az esetben, ha az 50 százaléknál kevesebb dugarú rakományal rendelkezik. Elszállíthatják a hadviselő államok valamelyik kikötőjébe, de semmi esetre semleges kikötőbe. Hull kijelentette, hogy a City of Flint rakományának csak egészen kis része volt hadi dugarú.

A Newyork Herald Tribune a kérdéssel foglalkozva megállapítja, hogy

az eset diplomáciai dinamittal telt,

de nyugalomban és hidegvérrel kell azt kivizsgálni.

Washingtonból jelentik: A City of Flint elfogatásával kapcsolatban sajtókonferencia volt, amelyen Early, Roosevelt köztársasági elnök titkára többek között ezeket jelentette ki:

— Ha a Pittman szenátor által betervezett semlegeségi törvény már érvényben lenne, akkor ilyen helyzet nem állhatott volna elő.

Steinhardt moszkvai amerikai nagykövet Potemkin helyettes külügyi népbiztostól felvi-

szerű örökké a nyilvánosság kirakatában mutatkozni a gondatlan fényűzés örömeivel. (Flaneur.)

lágosítást kért a City of Flink amerikai teherhajó lefoglalásával kapcsolatban. Potemkin meg-

Délkelet Európából 1.700.000 németet telepítenek a Birodalomba

Berlinből jelentik: A balti államokból visszavándorló németek elhelyezéséről már megtörtént a gondoskodás. Mindenkinél azonnal lakást utalnak ki az elmenekült lengyelek lakásába, sőt biztosítják a szükséges főtét is a munka megkezdésére.

A visszavándorlók régi hazájukban maradt vagyonukra előleget kapnak. Azok az esztek és lettek, akik német fajúaknak énekel hásszágban, szintén németeknek tekintik.

November elsején proklamálják az új lengyel államot

Koppenhágából jelentik: A Politiken című lap berlini levelezője arról értesült, hogy november elsején proklamálják az új lengyel államot, amely

területileg olyan nagy lesz, mint Bulgária. Az új állam fővárosa Varsó lesz, hozzáteszik ehhez, hogy a lengyelországi zsidókat külön államban összpontosítják és ennek Lublin lesz a székhelye. A sziléziai területeket, Kattowitz várossal, valamint a volt krakkói vajdaságot a német birodalomhoz csatolják.

A londoni lengyel nagykövetség kedden este nyilatkozatot adott ki, amelyben közli, hogy az Angliában levő valamennyi lengyel erő mozgósítás alá kerül. A tiszták és csapatok Franciaországba kerülnek majd, ahol beolvadnak a francia területen megalakított lengyel haderejbe.

AZ ANGOL PROPAGANDAÜGYI MINISZTERIUM POLEMIZÁL RIBBENTROPPEL.

Londonból jelentik: Az angol propaganda minisztérium hivatalos közleményben válaszol Ribbentrop keddi beszédére és éles polémiát folytat a háború felelősségéről,

valamint a német külügyminiszternek a müncheni konferenciával kapcsolatban mondott szavairól. A francia sajtó bár mindenben iparkodik támogatni az angol sajtót, hangnembem mégis sokkal tartózkodóbb és személyileg nem támad senkit. Általános az a vélemény, hogy Ribbentrop beszéde Anglia elleni kíméletlen tengeri és légi háború megindítását jelenti. (Dunaposta.)

Londonból jelentik: A Reuter ügynökség közli, hogy Ribbentrop külügyminiszternek az a kijelentése, mely szerint leszögezte, hogy a németek küzdeni fognak a végsőig, végeredményben azt jelenti, hogy

a németek az áradások ellenére is nagy támadást készítenek elő.

Abban az esetben, ha a németek nem támadnak, kénytelenek lesznek bizonyos csapattevékenységeket visszavonni a határról, mert

annyi ember között könnyen járvány ütheti fel a fejét.

Az is valószínűnek látszik, hogy a németek célja tájékozatlanságot kelteni a szövetséges hatalmak vezérkarai között, hogy később meglepetésszerűen támadásba menjenek át. A távirati ügynökség leszögezi, hogy ez Lengyelországban sikerült ugyan, mégsem jelenti azt, hogy a nyugati fronton is hasonló sikerrel járna. (Rador.)

AZ ANGOL KORMÁNY TÁMADÁSA A BÉKE ELLEN AZ EGÉSZ VILÁG ELLENI TÁMADÁS.

A Berliner Börsenzeitung Ribbentrop külügyminiszter beszédével foglalkozva azt írja,

ígérte, hogy a legrövidebb időn belül pontos adatokat szolgáltat.

tendők, ha ezt maguk is úgy kívánják.

A római Messagero című lap az apatini Donau cikkével foglalkozik, amely szerint a német kormány arra számít, hogy

Délkelet Európából 1.700.000 németet lehet majd visszatelepíteni a birodalomba.

A Messagero szerint a német kormány meg van győződve arról, hogy a délkelet európai németek engedelmessékedni fognak a Vezér parancsának. (Dunaposta.)

hogy a beszédből tisztán meg lehetett állapítani, miszerint

Németország mellett igen sok ország áll, amelyek élénk figyelemmel kísérik az angol kormány romboló háborús politikáját. Ezekben az államokban az a vélemény uralkodik, hogy az angol kormánynak a béke ellen intézett támadása,

támadás az egész világ ellen.

A Deutsche Allgemeine Zeitung hangsúlyozza, hogy el kell háritani végre azt a nyomást, a melyet Anglia Európára gyakorol. Ez az angol nyomás a multban már számos háborúnak volt az okozója. A londoni kormány háborús kihívását a német birodalom elfogadta. (Rador.)

AMERIKA ÉS FRANCIAORSZÁG VALASZA A NÉMET KÜLÜGYMINISZTER BESZÉDÉRE.

Newyorkból jelentik: Ribbentrop beszédével kapcsolatban a Newyork Herald Tribune a következőket írja: Miként vezére, úgy Ribbentrop is támadásait Nagy-Britanniára összpontosította, amelyet Németország valódi ellenségének jelentett ki. Kétségtelenül kitűnt a német külügyminiszternek az az óhaja, hogy

Angliát elválassza a többi hatalmaktól.

Ha nem családunk, Ribbentrop volt az, aki meggyőzte Hitlert arról, hogy Nagy-Britannia soha-

Megfosztják a francia kommunista képviselőket mandátumaiktól

Párisból jelentik: Franciaországban társadalmi mozgalom indult meg, amelyet számos neves politikus támogat. A mozgalomnak az a célja, hogy az összes kommunista képviselőket foszszák meg mandátumuktól és állampolgárságuktól. A mozgalom vezeterei azt tervezik, hogy a kérdést már a novemberben összehívandó parlamenti ülésen düllőre vigyék. (Dunaposta.)

AZ ANGOL KORMÁNY HAJLANDÓ MEGVIZSGÁLNI MINDEN JAVASLATOT.

Londonból jelentik: Az alsóház mai ülésén Butler külügyi államtitkár kijelentette, hogy az angol kormány kész megvizsgálni minden olyan javaslatot, amely a szilárd nemzetközi helyzet visszaállítását célozza. Ennek célja a háború megelőzése és a nemzetközi vitás kérdések békés megoldása. A külügyi államtitkár a hozzá intézett azon kérdésre, hogy melyek Nagy-Britanniának a céljai háborúban és békében, a következőket mondta:

— A kormány nem látja időszerűnek egy olyan különleges bizottságnak a kinevezését, amely megvitatná a jövő európai közönség kérdését.

Arra a kérdésre pedig, hogy vajjon Chamberlain miniszterelnök közölni fogja-e a német néppel, hogy Anglia kész vizsgálat tárgyává tenni egy Európai Egyesült Államok létesítésé-

sem fog a háborúba beleavatkozni és állítása, hogy Anglia akarta a háborút, tragikus tévedésének ragos beismerése.

A szerdán megjelent angol lapok egyhangú visszautasítják Ribbentrop azon vádját, hogy a háborúért Angliát terheli a felelősség.

A Petit Parisien című lap Ribbentrop danzig beszédével kapcsolatban azt írja, hogy a német külügyminiszter szerint a franciák hajlandók bétkötni és hogy

Anglia kényszerítette a háborút Németországra.

Már gyakran előfordult Ribbentropnál, hogy valanságot állított, ez azonban a legvalószínűbb kitalentés, amit életében tett. Az egész világ tud, hogy a francia katona le nem teszi a fegyvert mindaddig, amíg a nemzeti szocialista uralom meg nem szűnt.

A Victorie megállapítja, hogy az Anglia el felhozott dühös vádak azt igazolják, hogy

Németország egyedül maradt.

Olaszország nem követte és a nemzetközi hely nyugtalanítja Hitlert, aki mindenáron el akarja tasztani Angliát szövetségeseitől, ez azonban sosem fog sikerülni neki. (Rador.)

MOST A FEGYVEREKÉ A SZÓ.

Az olasz lapok kommentár nélkül közlik Ribbentrop danzigi beszédét. A londoni és párizsi véleményekről azt írják a lapok, hogy mindkét fővárosban konkrétan kijelentéseket vártak német birodalmi külügyminisztertől. A nyugati hatalmak országában általános az a meggyőződés, hogy

Ribbentrop kijelentései nem változtathatják a helyzetet.

Békéről csak akkor lehetett volna beszélni, ha arról Ribbentrop is hallatott volna megfelelő kijelentéseket és ha megfelelő biztosítékokat ajánlott volna fel.

A Regime Fascista azt írja, hogy most fegyvereké a szó, az illúzióknak vége és Németország ezek után teljes erővel támadni fog.

Budapestről jelentik: A magyar lapok úgy vélik, hogy Ribbentrop német külügyminiszter beszéde meghiusította a Németország és a nyugati hatalmak közötti megegyezés utolsó lehetőségét. A lapok megállapítják, hogy most már a konfliktust csakis a fegyverek oldhatják meg.

nek lehetőségét, amely a béke egyik legfontosabb biztosítéka lenne. Butler kijelentette, hogy ezt az eszmét az angol kormány nagy figyelemre méltatja. Mandel szabadélvű képviselő kérdésére leszögezte, hogy a Foreign Office ezt a kérdést beható tárgyalás alá veszi, amiről azt a kormányelnök október 12-iki beszédében is hangoztatta.

Ezután Chamberlain miniszterelnök bejelentette, hogy a közeljövőben ratifikálják a török-francia-angol háromhatalmi egyezményt, melyet miután kinyomtatnak, előterjesztik a királynak aláírás végett. Churchill bejelentette, hogy valószínűleg pontos adatokkal szolgálhat a Royal Oak elvesztéséről. Erre a jövő hét folyamán kerül sor. (Rador.)

CORSO mozgó

Holnap szenzációs bemutató!
Az utóbbi esztendő legdiadalmasabb filmje,
100% németül beszélő film!

A csintalan

asszonyok

Ragyogó! Legszebb színészek! Legszebb felvételek! Fészerpekben:

FRANCOISE ROSAY
PAUL HARTMANN

A legújabb METRO-GOLDWYN hirdető.

Ma utoljára

A fiúk városa

3 órakor 17 leies helyárral.

Ki a felelős?

Negyed millió értékben hamis száz leiesek a vezérigazgatóságnak a temesvári posta által beküldött pénz között

A temesvári főposta 1937 július hónap végén közel négyszáz millió leit juttatott a bucarestti postavezérigazgatóság pénztárába. A pénzből mintegy két millió lei aprópénz volt. Amikor a pénzt Bucarestben átszámolták, a küldeményben 233.000 lei értékben hamis régi száz leiest találtak. A posta vizsgálatot rendelt el és ennek során felelősségre vonták Hoffer Miklóst, a temesvári posta főpénztárosát, aki azonban kijelentette, nem tudja, hogyan került a sok hamis pénz a küldeménybe. A régi száz leieseket 1937 július 25-én vonták ki a forgalomból és ezért különösen a vidéki postahivatalok nagymennyiségben küldték be az aprópénzt. A ren-

des csomagolású száz leieseket továbbította azután a központnak. A posta hávizsgálatának befejezése után az ügy a temesvári ügyészség elé került. A vizsgálóbíró megszüntette az eljárást, de fellebbezés alapján az ügy a vádatnacs elé került, amely elrendelte Hoffer Miklós vád alá helyezését hamis pénz forgalombahozatala miatt. A temesvári törvényszék tegnapi tízte ki az érdekes ügyben a tárgyalást, de azt mégsem tartották meg, mert a posta részéről a vizsgálatot vezető felügyelő nem jelent meg a bíróság előtt. A törvényszék szükségesnek találta a kihallgatását és ezért a tárgyalást novemberre halasztotta el.

A Szovjet kormány nem tartja kielégítőnek a finn javaslatokat

Oroszország különleges jogokat követel a finn öbölben. Pénteken vonulnak be a litván csapatok Vlnába

Berlinből jelentik: Mint ismeretes, a finn delegáció vezetői visszatartottak Helsinkibe. A megbeszélések Moszkva elhagyásakor kijelentették az újságíróknak, hogy hamarosan ismét visszatérnek Moszkvába. A Német Távirati Iroda Helsinkiből kapott jelentése beszámol arról, hogy

a finn tárgyalók gyors visszatérése még a finn kormány tagjait is meglepte. Azt hiszik, hogy újból hosszas tárgyalásra kell számítani, mielőtt Paasakivi és Tanner visszatáraznak Moszkvába. (Radiopress.)

A holland Telegraf című lap értesülése szerint a szovjet kormány nem tartja kielégítőnek a finn ajánlatot. Az új orosz javaslatokat a lap szerint az értekezleten tették meg, de a finn kiüldöttek kijelentették, hogy új utasításokért kell visszatérniük Helsinkibe és ott szerkesztik meg a finn kormány válaszát. A finn közvélemény nyugodtan fogadta a fejleményeket és Tanner volt miniszter személyét alkalmasnak tartják arra, hogy Moszkvával megegyezést hozzon létre.

A szovjet kormány új javaslatában különleges jogokat követel a finn öbölben. Azt is követeli, hogy a finn kormány ne erősítse meg az Aaland szigetszerepét és tartózkodjék a szovjetellenes külpolitikától. (Dunaposta.)

A finn külügyminiszter bejelentette, hogy a kormány a parlament elé terjeszti a szovjet orosz javaslatokat és a tárgyaló bizottság két vezetője csak akkor utazik vissza, ha a parlament a javaslatához hozzájárul. A kormány semmiféle olyan javaslatot nem fogadhat el, amely Finnország semlegességét érintené. Moszkva ezáltal fogalmazta meg ugyanis első ízben követeléseit, amelyet a finn kiüldöttek magukkal vittek Finnországba.

Egy holland lapnak azt az állítását, hogy Finnország megerősíti az Aaland szigeteket, finn

hivatalos helyen megcáfolják. Finnország semmiféle erősítési munkálatokat nem végeztet az Aaland szigeteken.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a litván csapatoknak Vlnába való bevonulásának időpontját minden ellenkező híreszteléssel szemben eddig nem állapították meg véglegesen. Hivatalos jelentés szerint tegnap litván tiszti küldöttség érkezett Vlnába, hogy tanulmányozza a litván csapatok elhelyezésének lehetőségét.

Hivatalos litván részről kijelentették, hogy kedvező esetben csütörtökön, vagy a legtöbb valószínűség szerint pénteken lehet számítani a litván csapatok bevonulásának megkezdésére.

A római Stefani irodának Kaunasból azt jelentik, hogy a vilnai kerület litván csapatokkal leendő megszállásának késedelme arra vezethető vissza, hogy a litván és szovjet kiküldöttek között még mindig

folynak a tárgyalások a litván csapatok elhelyezése és azok számarányának kérdéséről.

Az aranyét

bántalmakat • ártalmatlannak látszó - kezdeti állapotban sem szabad... agolni.

Azonnali Goedecke féle Anusol végbélkup kezelés sok kínos fájdalomtól menti meg.

Anusol

A milánói Stampa párisi tudósítója szerint francia politikai körökben napok óta aggodalommal figyelik az ankarai egyezmény olaszországi kihatásait. A Corriere della Sera ezzel kapcsolatban arról értesül, hogy

Mussolini miniszterelnök szombaton a Marcia su Roma évfordulójának ünnepén elmondandó beszédében kitér erre a kérdésre,

de hozzát teszi a lap, hogy ennek a hírnek az eredete egyelőre még ismeretlen. Annyi bizonyos, hogy Olaszországban feltűnést keltett, hogy Ribbentrop beszédében egyetlen szóval sem említette az ankarai paktumot és alig érintette a Szovjet szerepét az európai háboruban. Ami a Szovjetet illeti — vélik olasz politikai körökben — Sztalin elhatározta, hogy nem adja fel a semlegességét. Moszkva és Berlin kapcsolatai csakis gazdasági térre szorítkoznak majd.

Helsinkiből jelentik: Az országban rendkívül szigorú cenzurarendelkezőket foganatosítottak a posta, táviró és távbeszélő forgalomban.

Megszüntették az amerikai kereskedelmi tengerészetenél életbeléptetett szigorításokat

A szenátus gyors ütemben tárgyalja a semlegességi törvényt

Washingtonból jelentik: A szenátus elfogadta Bartley szenátor demokrata vezető javaslatát, amely szerint a semlegességi törvény megváltoztatásának vitájában 1-1 szenátor 45 percnél tovább nem beszélhet. Ilyen módon aka-

dályozzák meg a javaslat ellenzőinek obstrukciós törekvéseit. A szavazásra e hét végén sor kerül. Roosevelt köztársasági elnök csütörtökön este rövid rádióbeszédet tart. (Rador.)

Washingtonból jelentik: Az obstrukció-ellenes szakasz elfogadása után a szenátus gyors ütemben megszavazta a keddi ülésen a következő indítványokat:

1. Az Atlanti-óceán veszélyes északi övezetén kívül megszüntetik az amerikai kereskedelmi tengerészetenél alkalmazott megszigorításokat.
2. Nem veszik tárgyalás alá azt a szakaszt, amely a 90 napos hitelynyújtást lehetővé teszi.
3. Elfogadják azt az indítványt, amely lehetővé teszi Kanadával és Mexikóval a rendszeres kereskedelmi összeköttetés fenntartását, anélkül, hogy a vevőknek, a fegyverszállítást kivéve, meg kellene szereznie a birtok jogot igazoló irást az Egyesült Államokban vásárolt árukról.

A szenátus elvetette Taft szenátor indítványát, amely az európai vizeket 300 mérföldes körzetben belül veszélyes övezetnek jelölté és elvetette Danahye szenátor indítványát is, amely szerint meg kell tiltani a repülőgépek, kiszállítását addig, amíg legalább 3000 új repülőgépet nem bocsátanak az amerikai haditengerészet céljaira.

A semlegességi törvény vitájának kedden befejeztek fordulatát Roosevelt nagy győzelmet jelent.

Newyorkból jelentik: A Quen Mary, valamint a newyorki kikötőben horgonyzó angol és francia hajók a mai naptól kezdve szigorú rendőri ellenőrzés alá kerültek, miután a hatóságok géprombolási kísérletet lepleztek le.

Oroszország óriási mennyiségű hadianyagot szállít Kinának

A távolkeleti béketárgyalásokról elterjedt hírek valótlanok

A Domei ügynökség jelentése szerint a csung-kingi kormány tagjai rendkívüli tanácskozást tartottak, amelyen elhatározták, hogy fontos javaslatokat terjesztenek az Egyesült Államok kormányához Nelson Johnson kínai amerikai nagykövet útján. Egy hong-kongi értesülés szerint ezek a javaslatok még nincsenek pontosan körvonalazva, azonban felteszik, hogy az Egyesült Államok kormányát közvetítésre kéri fel a kínai-japán viszályban. A javaslat azonban Kína keleti sérthetetlenségét és szuverenitását kívánja biztosítani.

A Domei ügynökség közli, hogy Secsuan-tartományba október eleje óta nagymennyiségű orosz származású fegyver és munició érkezett.

A szállítmányokat Csing-Kiang tartományon keresztül autókon, illetve teherautókon küldik. Cseng-Tu városba éjszakánként 300 ilyen teherautó érkezik, amelyek fegyverrakományait itt átadják és ezüst szállítmánnyal térnek vissza Oroszországba. A Szezsuan és Oroszország közötti autók számát 10 ezerre teszik. A csung-kingi szovjet követség személyzetét 300 főre emelték. Volkov tábornok, a szovjet katonai misszió vezetője naponta tanácskozik Csang-Kai-Sek marsallal. (Rador.)

Csunkiangból jelentik: A kínai kormány szerdán reggel hivatalos közleményt adott ki, amelyben hangsúlyozza, hogy azok a híresztelések, amelyek a Táv-Keleten béketárgyalásokról terjedtek el, nem felelnek meg a valóságnak. (Rador.)

Tekintettel a rendkívüli érdeklődésre a **SCALAA** mozi heti műsora a következő:

Csütörtök, péntek csak 2-nap

Helén doktor kisasszony

PAUL MUNI világhírnévű filmje:

A tisztí becsület!

BUDA SZABAD KIRÁLYI VÁROSÁBAN AZ EZER NYÓLTZ SZÁZ HETEDIK ESZTENDŐBEN TARTATOTT DIETA

— Ötvenhat oldalra terjedő könyv — nyomtatott Szegezen
Grünn Orbán betűivel — viseli ezt a címet. Szerzője:

A HÓD' VIZE' PARTJÁN, ÉS MEZEJÉN SZÜLETETT
BEREI FARKAS ANDRÁS

Haza' Szolgája

Tehát tudjuk róla, hogy Hódmezővásárhelyen látta meg a napvilágot. És vajjon ki volt? Vándor lantos, kóbor dalnok, aki végigjárta az egész ország nagyurainak palotáit, ott egy-két hétig léhütősködött az udvari személyzet között, rigmusait felajánlotta a ház urának, majd néhány ajándék-arannyal a zsebében tovább indult más tájra. Maradéka volt ama hajdani igriceknak, regösöknek, kobzosoknak, akik századokon keresztül — egyik országban ugy, mint a másikban — lovagvártól lovagvárig bolyongtak, megénekelték a csatákat, vitézek hősi tetteit, várurnók szépségét.

Berei Farkas András, akinek rengeteg verses szerzeménye volt, ebben a kis könyvecskében az 1807 évi magyar országgyűlést énekelte meg. Munkája, melyet Méltóságos Született Gróf Ilyészházy István

Ur Eő Excellenciájának ajánl, az akkori viszonyokhoz mérten szép kiállításban került az olvasó elé. Grünn Orbán betűi nem voltak öntött betűk, mint mai testvérek, hanem szépen egyenként metszette ki őket a nyomdászmeister. A festék, amelyre a könyvet nyomták, ma is mély fekete és az elmult százharminc esztendő — a nyomás ugyanis 1809-ben történt — se nem halványított, se nem sárgított rajta.

Ilyészházy István gróf, amint azt az ajánlás és még inkább az utána következő négy oldalas bevezető mondja, mindenkor nagy mecénása volt Berei Farkas András poéta uramnak. Az első szakaszban csengő alexandrinusokban elmondja röviden az 1805 évi pozsonyi országgyűlést, amelynek az 1807 évi diéta mintegy folytatása.

Az íródeák bemutatkozik

Földi javakban nem igen duskálkodhatott a verselő. Kiténik ez abból, ahogyan az országgyűlésre való érkezését és elszállásolását megszengi imígyen:

Musám az Alföldről azért jött Budára,
Meghallni mi szolgál Hazája javára,
Itt egy rosdás Vaskót kötött oldalára,
Mint egy Urfi úgy ment fel a Diétára.
Ez alaton író tollával ha bírja,
Hazája panaszát versekben le írja,
Hogy abból a köz nép oktatást vehessen,
És a maradéknak tükkörül lehessen.
Mivel elfoglaltak bent minden szobákat
Hazánk Követjei fényes Palotákat,
Igy a kertek közbe mentem ki szállásra,
A hol a medvéket tanítják a tántzra.
Mivel hogy pénzem is kevés volt bankóba,
Nem akartam szállni Vendéfgadóba,
Tsak egy bogár hátú szalmás vityillóban,
Mint Bölts Diogenes ki lakott hordóban.

Azonban örvend az egyszerű szállásnak, mert ott nem zavarja muzsáját a városi zaj és a duhajkodás lármája. A magányban versei fürgén peregnének, pedig a kosztja — mint énekli — nagyon is egyszerű.

Ritkán invitálnak Urak asztalára,
Gondom van kenyérrre, husra, sóra, fára,
Nem Magyarinak való a krumpli s a gomba,
E német tsemege ugat a gyorombra.

BEMUTATJA A RENDEKET IS

Azután szépen és zengzetesen megénekli, hogy Szent György havának ötödik napján miként gyülekeztek Hertzegek és Grófok, Bárók és Nemesek, Papi Rendek, Világi Urak, Erdemesek. Szép sorjában mind verszetekbe foglalja valamennyit, amint annak idején Homérosz is megcsinálta a seregszemlét. Megverseli azt is, hogyan helyezkedtek el az első és második tábla tagjai, a különböző karok. Lásuk mutatóban, hogyan és miképpen vonultak fel Kollonics kalocsai érsekkel az élén az egyházi rendek. A lantos ezt így adja elének:

Gróf Kollonitz László Excellenciája,
Foganatos Ennek mindenütt munkája,
Ha itél igazat itél az Igazzal,
És termékeny plántát nem irt ki a gazzal.
Hertzeg Ambrus Károly Vázt fel kent Püspöke,
Mint királyi vér ez, úgy nagy az értéke,

Kiben is mivel hogy Hérosi az elme,
Nagy és Szent dolgokra vagyon tsak figyelme.
Verhovázt is el jött Zagrábból Budára,
A Püspökség Jussán ezen diétára.
Ugy Milasson Miklós Székes Fehér Várrul,
A kire Hazánktul sok fő Erdem hárrul,
Mártonffy József Ur Püspök ül mellette,
Erdélyi Püspökké érdem szerint lette'.
Szerdahelyi Gábor Besztertze Bányának
Bírja Követségét hiven Országának.
Tsanádi Püspök is mint Kőszegi László,
Emeltesen annak győzedelmi Zászló,
Mert ez oly Juh Nyájnak számadó Pásztorra,
Kit öríz más részről Angyalok Táborra,
Melynek mindenfelől ellenségei a sok
Prédát szomjuhozó éhel hőtt farkasok,
Makón és Temesvárt van kies lakása,
Musámnak is volt ott sok szép mulatása.

Sorra következnek ékes rimek közepette Szá-nyi Ferentz rozsnói, Miklósi Ferentz nagyváradi, Szabó András kassai, Fischer István báró szatmári és a többi püspököt. Fischer püspök is nagyjóakarója lehetett a költőnek, mert róla is hosszasan ír, sőt az egyházi rendekről szóló strófák végén együtt is megemlékezik róluk:

Kőszegi és Fischer többek is éllyenek,
Hazánk oltalmi ezekből tellyenek!

Feloszlatták a bolgár képviselőházat és új választásokat irtak ki

Szófiából jelentik: A bolgár távirati iroda jelenti: A keddi minisztertanács elfogadta azt a nyilatkozatot, amelynek szövegét nyilvánosságra hozták. A külpolitikára vonatkozólag a nyilatkozat ezt tartalmazza:

A kormány tovább folytatja békepolitikáját úgy a külföldön, mint a belföldön. Ezt a politikát az utóbbi évek eseményei alapozták meg. Összinte békét kíván Bulgária és azt óhajtja, hogy minél jobb viszony fejlődhessen szomszédaival és a többi államokkal is.

A kormány szilárdan el van határozva a sen- legességi politika további fenntartására,

mert ez felel meg legjobban a bolgár nép érdekeinek. A jövőben is fenn fogják tartani a jó és baráti viszonyt a nagyhatalmakkal és a többi országokkal.

A nyilatkozat további részében a kormány leszögezi, hogy kéri fogja az uralkodót az alkotmányban megállapított azon jogának gyakorlására, amelyre a jelenlegi parlamentet feloszlatassa és új választásokat írhat elő, hogy a népnek alkalma legyen akarata kinyilvánítására.

Újabb jelentés szerint Boris király feloszlatta a bolgár képviselőházat. Az új választásokat december 2-re tűzték ki. (Rador.)

A BÁNSÁG KÉPVISELŐI

Megénekli mind szépen a világi főrendek és nemesek és ezek közül is azoknak szentel rimet, akik hathatósabban szokták pártfogolni vármegyék és városok követeit egyszerűen név szerint sorakoztatja elének. Sok ma ismert család széppapáit, úkapáit találjuk a névből. Így megtudjuk, hogy Temes megye követei voltak Ippi Dideskuty Vintze első Al Ispány, Siklósi Balás Antal Fő Sz. Biró. Arad megyének követei Gyoroki Edelpacher Sigmond Királyi Tanácsos, első Al Ispány, kit később felváltott Zsadányi Török Szt. Miklósi Almásy Salamon Ferentz szári és Királyi Kamarás és Mátsai Csernovich nos Fő Sz. Biró, aki sokat betegeskedett a D alatt. Torontál megyét képviselték Hertelendi Telendi József Királyi Tanácsos és első Al Ispány Kászonyi Sándor T. Biró és Fő Jegyző. Krassó megye követei voltak Jakabfy Simony Királyi Tanácsos és első Al Ispány és Makai Béla T. Biró és Fő Jegyző. A Szabad Királyi és Bánya Városok követei között találjuk Plavschitz Jánost és Szilvási hályt Temesvár képviselőjében. A városok követei közül egyedül Selmét és Béla Bánya város Bányos János nevű követét verseli meg róla ilyen mondván:

Megjegyzem, Selmétrül, kit küldött Követei Ki Bankó Jánosnak másként nevezetett, Bámultam magamban ezt a történetet, Hol vette Nagysága ezt a nevezetet? Hiszem, ha az Arany Bánya a Hazája, Inkább Arany János név illik hozzája, Többet ér az Arany mindég, mint a Bankó. A János is szebb név magyarul, mint Jani. Ha Bankó a neve bár sok Bankót adna, Reám is szeretném, ha e név ragadna.

JUTALMAT IGÉR A JÓKNAK

Berei Farkas András megverseli az országgyűlés résztvevőit, megénekli a fényes megnyitást a külsőségeket. A tanácskozásnak és a hozott határozatoknak azonban már csak néhány oldalt szentel, azt is prózában. Igaza is van, mert elég prózadolgok voltak azok.

Hosszu verselményét érzelmes rigmusokkal fejezi be, amelyekben az örök üdvösséget igéri azoknak, akik a földön hiven teljesítették kötelességüket:

El mulván Világi éltünk Harzt Mezeje,
És vándorlásainknak el tellvén ideje,
Miként a Bérésnek próba esztendeje,
Szegődött bérrre vár sok el költ ereje,
Ugy a Vitézeknek Korona lesz bérrre,
Mellyet meg ad ama Vezérek Vezére,
Kinek van Hazánkhoz állandó hűsége,
Leszsz annak Menyben is örök Békessége.

Régen elmult világi életük Hartz mezeje azoknak, akik az 1807-iki budai diétán résztvettek, sőt velük van a tulvilágon Berei Farkas András lantja is. Emlékiüket azonban őrzi a verszetet, amely tul élte valamennyit. Régi nyomtatványok és írásolporos ládjájának aljáról kotortam elő, hogy az olvasó elé vonultassam az éneklt és a megénekelteteket.

Kubán Endre.

S C A L A !

November 2-án mutatja be,
gigászi alkotásban a

SIEGFRIED VONALAT

a mai idők legérdekesebb legaktuálisabb témája.

1914. október 27.

Össz üzlet a háboru

A gazdasági élet rendjében mindig akadnak jelenségek, amelyek megdöntik a korábbi szabályokat. Ha nem így volna, akkor az emelkedésnek nem lenne sok létjogosultsága, mert a dolgok kiszámítható rendje mellett a háznak vagy nevezük a mindennapi nevével, a klácciónak nem sok tere lenne. A megdőlé közé kerül rövidesen az az állítás is, hogy a nagy európai háború esetén a semleges országok feltétlen fellendülés és boldogulás közelebb kerülnek. Az elmúlt világháborúban valóban így történt, hiszen az országok gazdasági életében nagy változások következtek be. Az elmúlt világháborúban valóban így történt, hiszen az országok gazdasági életében nagy változások következtek be.

Amostani háború megindulása óta észlelhetők a jelenségek, amelyek a múlt tapasztalatainak ellenmondanak. Ezeknek okát a megelőző évek gazdaságtörténelmében keressük. A lefolyt husz esztendőre azt kell mondani, hogy átmeneti idő volt két háború között. Ez annyiban igaz, amennyiben a történelem minden korszaka hídát képez a háborúk között. A gazdaságtörténelmileg áll az a tény, hogy a háború veszteségeit husz esztendő alatt térítik az államháztartások amortizálni. A háborúkat rögzített árfolyamon való tartásához a pénzügyi intézkedések szükségesek, a háborúkat rögzített árfolyamon való tartásához a pénzügyi intézkedések szükségesek, a háborúkat rögzített árfolyamon való tartásához a pénzügyi intézkedések szükségesek.

A háborúkat rögzített árfolyamon való tartásához a pénzügyi intézkedések szükségesek, a háborúkat rögzített árfolyamon való tartásához a pénzügyi intézkedések szükségesek, a háborúkat rögzített árfolyamon való tartásához a pénzügyi intézkedések szükségesek. A háborúkat rögzített árfolyamon való tartásához a pénzügyi intézkedések szükségesek, a háborúkat rögzített árfolyamon való tartásához a pénzügyi intézkedések szükségesek, a háborúkat rögzített árfolyamon való tartásához a pénzügyi intézkedések szükségesek.

Eddig Belgium az, amely ezt a helyzetet a legnagyobb gonddal szemléli. De hasonlóan kétségbeesett helyzetben vannak a többi ipari államok is. A prosperitás nagyon kérdéses az agrár államokra nézve, mert ezek jórésztben a termelői körökön keresztül kereskednek. A közvetítő kereskedelem elől el vannak zárva a világi áruk emelkedésével előálló háborúkkal. A helyzet az, hogy az európai háború első hat hetében a semleges államok az importok ellenében sorát kénytelenül megtagadni. A háborúkat rögzített árfolyamon való tartásához a pénzügyi intézkedések szükségesek, a háborúkat rögzített árfolyamon való tartásához a pénzügyi intézkedések szükségesek, a háborúkat rögzített árfolyamon való tartásához a pénzügyi intézkedések szükségesek.

Ügyes trükkel leplezték le a Bucurestibe menekült varsói főügyész tolvaját

Bucurestiből jelentik: Röviden már beszámoltunk arról a vakmerő lopásról, amelynek áldozata Casimir Zelechowsky, a Romániába menekült egykori varsói főügyész volt, akitől a Carmen szállodában az egyik szobaasszony 100 ezer lei készpénzt és egy nagyértékű gyűrűt lopott el. A fővárosi rendőrség a tettest érdekes körülmények között leplezte le és erről az egyik fővárosi lap a következő részleteket közli:

Casimir Zelechowsky, Varsó volt főügyésze szeptember 15-én szobát bérelt a Cismigiu-park közelében lévő Carmen szállodában és azóta ott lakott. Néhány nappal ezelőtt pénztárcáját az éjjeli szekrényen felejtette, ezt azonban csak akkor vette észre, amikor már a városban járt. Nyomban visszatért a szállóba, itt azonban megdöbbenve vette tudomásul, hogy pénztárcája, amelyben 100 ezer lei és egy értékes gyűrű volt, nyomtalanul eltűnt. A szálloda alkalmazottai erősen tiltakoztak a gyanúsítás ellen, úgyhogy végül is a volt magasrangú lengyel bíró kénytelen volt a rendőrséghez fordulni. A nyomozás munkáját a legügyesebb detektívek vették kezükbe. Még aznap a szálloda teljes személyzetét előállították a fővárosi rendőrprefekturára, kihallgatták őket, majd valamennyiüket szabadon bocsátották. Természetesen ez alkalommal is tiltakoztak a gyanúsítás ellen. A detektívek ekkor egy régi, jól bevált fogáshoz folyamodtak. Néhányan közülük, mint bérsozások szegődtek el a szállóhoz és egy-két napon belül valamennyi alkalmazottal összebarátkoztak. Így azután sikerült megtudni, hogy a ióspást Fesnic Elena szobaasszony követte el, aki férjével együtt nemrég a szamosmegyei Jucul-de-Jos községből került a fővárosba. A szobaasszonyt azután felvitték a rendőrségre és éjszakára egy másik letartóztatott nővel helyezték egy zárkába, ez azonban valójában a rendőrség megbízottja volt.

Ez a fogás is bevált, mert Fesnic Elena, a

ki úgy tudta, hogy cellatársnője másnap szabdlábra kerül, titokban cédulát adott át neki azzal, hogy férjének, aki ugyancsak a Carmen szálloda alkalmazottja, kézbesítse. A cédulán ez állt:

„Drága Andreas! Az első emelet 32-es számú szobájában a matrác alatt kis csomagot találsz. Azonnal vedd magadhoz és majd tudni fogod, hogy mit csinálj vele“.

Amint az irás a rendőrség kezébe került, kétségtelemmel vált, hogy a vakmerő lopást valóban Fesnic Elena követte el. A cédulával ezután egy detektív jelent meg Fesnic Andreásnál a szállodában és az illető azt állította, hogy feleségével együtt vette lezárva. A hotelszolga gyanakvás nélkül vette át a cédulát, majd az abban jelzett szobába sietett és néhány perc múlva valóban kis csomaggal a kezében lépett ki a folyósóra. Ott azonban már néhány detektív várta.

— Mi van a csomagban — kérdezte az egyik detektív.

— Mi legyen? Néhány ezer lejnyi megtagadott pénzüg — válaszolta nyugodtan Fesnic.

— És a gyűrű?

— Az a feleségemé. Születésnapjára csináltattam neki.

— Mindez nagyon szép — vette át ismét a szót a detektív —, de mióta csinált egy hotelszolga a feleségének értékes aranygyűrűt és olyant, amelyben a lengyelországi Zelechowsky család címere van bevésvé?

Később az asszony bevallotta, hogy

a pénzből falusi házat akart vásárolni.

Zelechowsky Casimir a lapok útján hálás közönetét fejezte ki a fővárosi rendőrség vezetőjének, valamint a detektíveknek. Nyilatkozatában hangoztatta, hogy a bucurestii rendőrség Európa egyik legjobban megszervezett közbiztonsági szerve.

OLASZOK A BÁNSÁGBAN

Cosma Aurel dr. visszaemlékezése a bánági olasz településekre

A Bánág néprajzi térképén a legtarkább össze-visszaságban díszelnek a történelmi idők folyamán idetelepített, vagy telepített különféle népcsoportok színteljait. A románok mellett magyarok, németek, horvátok, szerbek, bolgárok, csehek, tótok, elnémetesedett franciák laknak ezen az istenáldotta földön és hogy az olaszoknak milyen szerepük volt és miként történt annak idején letelepedésük, arról beszélt Cosma Aurel dr. volt országgyűlési képviselő a temesvári olasz kör előadóján. Szent Gellérttel kezdte, aki Szent István magyar király idejében jött át országba és a csanádi egyházmegyének első püspöke volt. Míg ez az olasz származású püspök egyházi téren fejtett ki működését, addig a későbbi olasz beszármazások a törökök elleni háborúban történtek. Az olaszok, mint katonák jöttek a Bánágba, ahol a törökök ellen küzdöttek. Számos olasz generális vezette a keresztény seregeket a muzulmánok ellen. Egyik nagy olasz volt Kapisztrán János, aki Hunyad Jánossal együtt harcolt a törökök ellen és életét áldozta ezen cél szolgálatában. Ugyancsak olasz volt Caprara Eneas Silvius és Marsigli Luigi Ferdinánd tábornok is.

A török hódoltság megszűnte után az egész Bánág nagy pusztaság volt és ismét olaszok voltak azok, akik segítettek a tartományt újra

felépíteni. Az olaszok, mint építőmesterek és kereskedők főleg a városokban telepedtek le. Egyik nagy olasz település volt a mai Mercyfalván, továbbá Csákova, Moldova, Giroda, Omor, Mehala és Freidorf környékén. Ezek első sorban Észak-Olaszországból vándoroltak a Bánágba. Temesvárott a Gyárvárosban ők honosították meg a selyemhernyótenyésztést és ennek emlékét őrzi a Selyemgyár ucca. A hernyók táplálására ültették az eperfákat. Mercy tábornok hathatós védelemben részesítette ezeket az eperfaültetvényeket annyira, hogy aki ilyen fákot elpusztított, halállal lakolt. Olaszok honosították meg Temesvárott a szövészt is, ők létesítettek olajprést és papírgyárat is. A szőlőtermesztés elterjedése a Bánágban szintén nekik köszönhető. Lugos és Versec tájékán a lakosság tőlük tanulta a szőlő ültetését és ápolását. Nagyon sok építész jelent meg a Bánágban és itt még ma is vannak alkotásaik. Számos templomot, iskolát, középületet ők emeltek. Ők csinálták először Temesvárott csatornázást és vízvezetékét is és nekik köszönhető a Bega első szabályozása. Amikor újabb török hadjárat fenyegetett, az olaszok legnagyobb része visszatért hazájába, de általuk létesített alkotások még ma is hirdetik emléküket.

költségeit viseli, amely a megakasztott iparra adóterheként fog áthatulni.

Szétfoszlott tehát a holdog semlegesség tudata és a világháborúnak e tekintetben rózsás tapasztalatai után a semlegesek egy sokkal komorabb gazdasági helyzetbe kerültek. Európa ma két csoportra oszlik: a háborús és gazdaságilag izolált államok csoportjaira. Ez a háború pedig az a rossz üzlet, amelyben Európa azt a keveset is elpazarolja, amit két évtized alatt a javakban rekonstruálni tudott és ezen a rossz üzleten már a semlegesek sem kereshetnek.

Kutya egyetemi oklevele

A New-York államban levő newarki egyetemen a közelmúltban „Bachelor of arts”-nak adták fel Jose Melillot. Az ünnepele azért volt a szokottnál érdekesebb, mert a felavatott vágatlan volt és az elnöklő egyetemi tanár svai szerint öt év óta mégis Melillo írta a legjobb, legszebb értekezletet. A világtalan fiatal ember szorgalmasan eljárt az előadások-
A. Az ucca fogatagában kutyája volt a kisérője, amely vigyázott gazdájára, elvezette az egyetemhez, sőt — a tanárok külön engedélyével — még az előadási termekben is mellette állt. Most az avatás után az elnöklő tanár átadta Jose Melillonak az oklevelet, a kutya fefordult és így szólt:

— Te jó barát! Mindig hü, kitartó kísérvoltál gazdádának és nagy részed van abban, hogy urad magna cum laude nyerte el az oklevelet. Jól tudom, hogy te is jelen voltál minden előadáson és illendően viselkedél, mint kárhány hallgató. Igaz: néha nagyokat ásióttál és így szabadon, bátran kifejeztél azt, mit sokan nem mertek megtenni. Te is kitűzőn leviszágáltál a ragaszkodásból, a szeretetből, az okosságból és érdemeket szerzettél arra, hogy neked, ime, ezt az elismerő levelet adjam.

Ezzel az elnök — a hallgatóság tetszésnyilvánítása mellett — egy az egyetem nagy becsétjével ellátott oklevelet adott át az állat gazdájának.

MIHAI NAGYVAJDA SZÜLETÉSNAPIJA.
Bucurestiből jelentik: Öfensége Mihai nagyvájda herjai születésnapjára évfordulóján a kormány és a plomáciái testület tagjai megjelentek a királyi palotában és beírták nevüket a vendéglönyvbé.

A római román követ Ciano grófnál. Romából jelentik: Ciano gróf külügyminiszter szerdán ihallgatáson fogadta Bossy, Románia meghatalmazott miniszterét. (Rador.)

Nagy esőzések Dalmáciában. Belgrádból jelentik: Közép-Dalmáciában napok óta hatalmas esőzések vannak. A kár igen jelentős. A nagy esőzéseknek eddig kilenc halálos áldozata van. (Rador.)

Tiso szlovák elnök kiütetése. Berlinből jelentik: Hitler kancellár Tiso szlovák államelnöknek a német Sasrend keresztjét adományozta. (Rador.)

Francia-spanyol kereskedelmi szerződés. Madridból jelentik: Megerősítik, hogy Lequerica, Spanyolország párisi nagykövete legközelebb azért utazik Burgosba és Madridba, hogy francia-spanyol kereskedelmi szerződés megkötéséről tárgyaljon. (Rador.)

Utonállás a Józsefvárosban. Az elmúlt éjszaka ismét megtámadtak az uceán egy békés polgárt. Arsenie Andrei józsefvárosi lakos hazafelé igyekezett, amikor a Fröbl uceában ismeretlen egyén megtámadta és a fején súlyosan megsebesítette.

Árdragításért megbüntetett aradi kereskedők. A királyi helytartóság mellett működő árellenőrző bizottság, Ciupe Gheorghe dr. vezértitkár elnökelete alatt ülést tartott. Összeállították azt az albizottságot, amely hivatva van az árdragítás megakadályozásáról szóio törvény rendelkezéseinek megszégése esetén a vétkeknek talált egyénekre a büntetést kiszabni. Azután több ilyen aradi visszavárást tárgyaltak. Malines Aurel aradi hentes, aki a maximális árakat illetében nem függesztette ki és árut rejtegetett nyolcezer, Visniczai János aradi cemegekereskedés a maximális árak be nem tartása miatt harmincezer és Rosenberg Sándor piaci árust, aki nem tette ki a hatóságilag megállapított árakat, háromezer lei pénzbüntetésre ítélték.

Lebontják a kassai cseh emlékművet. Kassáról jelentik: Kassa város törvényhatósága ülést tartott, amelyen a polgármester előterjesztést tett arra nézve, hogy a színház és a dom között levő csehszlovák emlékoszlopot bontsák le. Az indítványt egyhangulag elfogadták.

Uj szovjetkötet Washingtonban. Londonból jelentik: A szovjetkormány új washingtoni nagykövete Románia és Olaszországon keresztül utnak indult az Egyesült Államokba, hogy elfoglalja állomás helyét. Kisérletében van az új követségi tanácsos is, aki eddig a szovjet külügyi népbizottság amerikai osztályának volt a főnöke.

Szovjetorosz bizottság érkezik Berlinbe. Moszkvából jelentik: Az a szovjetorosz gazdasági bizottság, amely a német-szovjet gazdasági szerződés programja keretén belül megállapodást fog létesíteni a német fővárosban, szerdán utazott Moszkvából Németországba. A bizottság orosz gazdasági és technikai szakértőkből áll és vezetője a szovjet hajóépítési népbizottság vezetője.

Rejtélyes kincs egy cigánykaravánál. Bucurestiből jelentik: A város közelében meglepedett cigánykaravánál, a rendőrség a csendőrséggel karöltve, rövid vizsgálat után az egyik szekérben több mint 1 millió lei értékben bankjegyeket, aranyat és ezüstöt találtak.

Az amerikai nagynéni hagyatéka. Constantából jelentik: Delin Maria constantai asszony Detroitban élt nagynénjétől, aki 1900-ban vándorolt ki az Egyesült Államokba, 40 millió lei örökölt.

Letartóztatások a sinaiai kaszinóban. Sinaiból jelentik: Albulessu és Manolescu krupiéket a sinaiai kaszinóban elkövetett csalás miatt letartóztatták.

Angol bizottság érkezett Madridba. Bernből jelentik: A Bund értesülése szerint lord Lloyd vezetésével rendkívüli angol bizottság érkezett Madridba. Lord Lloyd hosszabb megbeszélést folytatott Franco tábornokkal és esütörtökön tér vissza Londonba.

A szesz ital eladók kamarai cégbejegyzése egyszerűsítése. A temesvári kereskedelmi és iparkamara a múlt évi cégjegyzési törvény intézkedései kapcsolatban kénytelen kíván elérni a szesz ital eladók ügyében. A kamara ugyanis kérte a minisztériumot, hogy mindazokat, akik szesz ital eladására a pénzügyminisztérium által közvetlenül kiállított italmérségi engedély alapján jogosultak, egyszerű kérvény alapján lehessen a kamarák cégajstromába felvenni. A cégjegyzési törvény ugyanis előírja, hogy a cégbizottság vizsgálja felül a kérelmezők jogosultságát, de a kereskedelmi kamara véleménye szerint ez a szesz ital eladók esetében felesleges, mivel az italmérségi engedély megadásánál a felülvizsgálás a pénzügyminisztérium részéről már megtörtént. Ennek az indokolt kérelemnek a már megtörtént. Ennek az indokolt kérelemnek, a mely az érdekeltelk részére könnyítést jelent, a minisztérium bizonyára helyet ad és az egyszerű kérvény elegendő lesz a kamari cégbejegyzésre.

Bélyeggyűjtők!
Régi és ujdonság bélyegsorozatok, valamint kiegészítések olcsón FENYŐ papirkereskedésben kaphatók. Gyűjteményeket a legmagasabb árban veszünk.
Temesvár I., strada Alba Iulia 1.

Uj hajdivat a természetes hajszin. A női szépségápolás központjából, Hollywoodból jön a hír, hogy a legújabb hajszindivat: a természetes hajszin. Minden eddig vásárolt drága hajfestőszert és hajápoló kenőcsöt egyszerűen semmibeveve rendelkezik a legújabb divattörvény: naponta legalább félórát kell a haját kefélni. Miután a hollywoodi filmsztárok most egymásután behódolónak az új divatnak az amerikai fodrászok egymásután vesznek fel új alkalmazottat, akiknek nincs egyéb tennivalójuk, mint félóra hosszat egyfolytában fésűlik és kefélik az ápolásra szoruló haját. Az egyetlen kozmetikai szer, amit a legfrisebb hajápoláshoz engedélyeznek a ricinuszolaj, amelynek néhány cseppjével dörzsölik be a sok napozástól és kalap nélküli divattól kiszáradt és kifakult fűrtöket.

Kutyák védőoltása. Az utóbbi időben Temesvárott nagyon elszaporodtak a veszett kutyáktól származó harapások, miáltal egyrészt a közönség testi biztonsága és egészsége van veszélyeztetve, másrészt pedig a Kolozsvárra való utazás jelentékeny költségeket és egyéb kellemetlenségeket idéz elő. A temesvári Állatvédő Egyesület klinikájában naponként 5-7-ig délután oltják a kutyákat veszettség ellen. Cím: Belváros, Iparkamara palotája, a Scala mozi mellett.

VAGY CILINDER, VAGY GÁZALARC.
Mint a „Times” írja, az etoni főiskola diákjainak félre kell tenniük cilindereiket „for the duration”, vagyis míg a háború tart. Az ok: vagy cilindert, vagy gázalarcot lehet viselni, a kettőt azonban nem — s a gázalarc, a „Times” kifejezésével élve, nyert egy fejhosszal”. A mal állampolgárok általános viselete — mondja tovább a „Times” — legyőzte a megkülönböztető fejdísz. S így az etonaiak csatlakoztak a kalaptalan brigádhoz — olyan időben, mikor legalábbis egy londoni kalapos a kalap, különösen keménykalap viselését ajánlja védekezésül a lehulló üvegeserepek és egyéb szilánkok ellen”. Az etoni diákok egyelőre semmielőtt sem helyettesítették a hagyományos cilindert; hajadonlőtt járnak. Ha azonban beáll a téli hideg, kénytelenek lesznek valamilyen fejfedőről gondoskodni. Mint a „Times” megjegyzi, a tarka házsapka nem igen illik a zsakettekhez.

GYILKOSOM

Konfliktus ütem, egy kedves római hölgyvel, aki valaha magyar volt és még nem felejtett el magyarul. Esteledett, kicsit szótát az eső, a Gettó felé igyekeztünk, hogy megnézzük a híres telkésbékás szökőkutat.

A konfliktus fődele fői volt huzva, a kocsis küllön, óriási pamutesernyő alatt ült a bakon. Mert az olasz rend emberséges, nem lehet elképzelni, hogy a kocsis ázson az esőn, amíg az utas meg van védve a fedél alatt.

Vérmes, köpöcs, kedves, öreg ur volt. Kíváncsi és közlékeny. A hátán is láttam, hogy fülel arra, amit beszélünk. És parancs nélkül is megállt egy-egy szép kapu, szobrocska, vagy palota előtt. Beleszólt a diskurzusunkba, tüzesen magyarázgatva a homályba borult Róma nevezetességeit.

Végül megkérdezte a hölgyet, hogy milyen nemzetiségű vagyok én?

Magyar! — válaszolta a kísérvőm.

A kocsis erre megállította a konfliktus. Hátrafordult a bakon és elmagyarázta, hogy valaha régen neki is volt dolga és magyarokkal. A háború alatt rohamosztágos volt és egy vad kézitusa során szembe került egy magyar hadnaggyal. A hadnaggy vállbaszurta őt, ő viszont belédőfte szuronyát a tiszt mellébe, még most is hallja, hogy recsegetek a bordái. Aztán elsodorta mindkettőjüket a roham sodra. Szeretné tudni, hogy mi történt azzal a fiatal hadnaggyal, akit megsebezett? Imádkozna érte, ha már nem él és nagyon boldog lenne, ha azt hallaná, hogy meggyógyult a sebesülésből.

Gondoltam egy nagyot. Megkérdeztem, hogy melyik éven történt a dolog? A kocsis megmondta. Bólintottam és tovább érdeklődtem: hol? A kocsis azt is megmondta. Így faggattam az olaszt mindaddig, amíg a kézitusa színe, ideje és körülményei meg nem voltak határozva a legaprólékosabb pontossággal.

Amikor már nem volt több kérdeznivalóm, drámai hangon megszólaltam:

— Az a hadnaggy nem halt meg. En vagyok az a hadnaggy. Engem szurt mellbe egy ősi hajnalon a Karszt sziklái között.

A kocsis lemoszotta a bakról. Hátrahajította a konfliktus fedelét. Gyufát gyújtott és az arcomba világitott, végül ugyancsak drámai hangon kijelentette, hogy megismert, bár kissé megöszültem és meghiztam.

Fellépett a hágesóra, megölelt és cuppanós esőt nyomott mind a két arcomra.

Ölelgetett, csókolgatott, haldlkdott a Szent Szűznek, hogy nem hallam meg. Holott láttam a huncut szemén, miszerint tisztában van vele, hogy világitunk és ugratom. De ő belement a játékba. Világitunk belátta, hogy a dolgon ő nem vesztelt, lámgyorsan belátta, hogy a dolgon ő nem vesztelt, csak nyerket. Mert mi történtek? Amikor elbocsáskom és hifizetem, nyilván ragyogó borraivlót fog kapni. Csak nem adhatja a puszta talsát egy olyan ember, akivel szuronytusát vívott valaha régen a harcúterén.

Megértettem, hogy mit gondolt? És megadtam magam a sorsnak. Beláttam, hogy az olasz konfliktus legöztöt.

Amikor megálltunk, megnéztem a taxamérő órárt. Tizenkét órát mutatott. Előkotortam a kocsisnak.

Ekkor csodálatos dolog történt. A vérmes olasz egy vehemens mozdulattal eltolta a pénzt. Meltat-lankodva, de nagyon melegen fejtegette, hogy attól lankodva, de nagyon melegen fejtegette, hogy attól a féjfítől, akivel harcolt, nem fogadtat el borraivlót. Hiába erőszakoskodtam, nem is fogadtat el egy centesimöt sem a puszta taxán kívül.

Megint tisztán éreztem, hogy mi történtek? Az én olaszom, fényűző lélkének hirtelen sugalatára elhatározta, hogy visszaléti a pénzt. Vessen a pénz! Többet ért számára minden pénznel, hogy végleg legyöztöt, hogy látta arcomon a bámulat és meglepetés jeleit. Hogy ő tehette föl a koronát arra a színházra, amelyet játszotunk.

Mit csinálhattam volna? Kezetfogtunk és újra összeszókolóztunk. Tíz lépés távolból visszanéztem rá. Láttam ravasz mosolyát, huncut szemét...

H. S.

Decemberben ül össze a Népszövetség. Londonból jelentik: Londoni politikai körökben kijelentették, hogy minden valószínűség szerint a nemzetek szövetségének tanácsülését Genfben december hónap elején tartják meg. (Rador.)

Lopás a vonaton. Peiel Hedvig aninai lakosnő feljelentést tett a józsefvárosi állomás rendőrségén, hogy Anina és Temesvár között a vonaton ellopták ötezer lelet.

HERVAD MÁRLIGETÜNK...

OSZI SETA A TEMESVARI PARKOKBAN

A parkok útjait lehullott, elszáradt levelek milliója lepi. Mélabú borong a parkokban sétáló ember lelkén. Nemrég még merő virágzás volt itt, csupa szín, csupa ragyogás. Susogott a sok zöld falevél. Bókolt a sok viruló, tarka virág. Ma, az őszi park az elmulás, a halál közelségét mutatja. Egyre sivárabb lesz. Lépteink ütemére önkéntlenül is halkán mondjuk Berzsenyi Dániel gyönyörűsöp költeményének sorait:

Hervad már ligetünk, diszei hullanak,
Tarlott bokrai közt sárga levél zörög,
Nincs rózsás labirint, balzsamos illatok
Közt nem lengedez a zefir.

Temesvárnak jelenleg — beleszámítva az uccákon és tereken létesített fásított, gyepesített és virággal beültetett részeket is — jelenleg harminchét korszakos parkja van. Születésben van négy újabb park és így tavaszra negyvenegy lesz azoknak a száma.

TÖRÖK PASA SIRJA A PARKBAN.

A legrégebbi temesvári park a Gyárvárosban a hídnál kezdődő és az Apolló-mozig terjedő Regina Maria-park. Ez még a török időben keletkezett. Egyik temesvári pasának kedvenc tartózkodási helye volt ez a park és úgy rendelkezett, hogy halála után oda temessék. Sirja, — amelyre vonatkozólag a városi irattár őriz néhány okmányt, — ott van valahol a park egyik zugában.

Másik régi park — bár az előbbihez képest fiatal — Skudier-park, amely a Belvárosban pompázik és amelyet a Józsefvároستól a Bega választ el. Ezt a parkot Skudier Antal báró tábornok, egykori temesvári hadtestparancsnok hívta életre. Skudier báró nem született hadvezérnek, inkább csak katonaruhát viselő nyárspolgár volt, aki szívén viselte a város szépítését. A város szívében létesített parkért örökre háias lehet neki Temesvár polgársága és annak gyermeksege.

A város legnagyobb parkja jelenleg a halhatatlan verselő Eminescu Mihai nevét viseli. Régebben Ferenc József liget volt a neve. Ez a főpóstatól a Gyárvárosba vezető hidig terjedt valamikor. Idővel azonban jó részét beépítették. Nemcsak legkülönböb volt vonalát szegi paloták és villák sora, hanem a belsejéből is kihasítottak néhány uccát. Azonban a Begához simuló része még így is elég terjedelmes. Nagy koronás fái nyáron hús árnyat adnak a padjain tüdőlöknek. Hatalmas virággyai

gyönyörködteik a szemet. Egy sarkát kihasították a Rózsakert céljaira, amely a nyári hónapokban mámorító illatot áraszt.

ERZSÉBETVÁROSI POLGÁROK PARKJA.

A természet szeretete hozta létre az Erzsébetvárosi parkját, amely a Doja-ucca mentén halad a Romulus ucca sarkától a másik keresztutca metszéspontjára és amelyet néhány esztendő előtt a virágokat és fákat kedvelő, költő-királynéről, Carmen Sylváról neveztek el. Ez a terület valamikor sivár hely volt. Az erzsébetvárosi törzspolgárok elhatározták, hogy ott parkot csinálnak. Megalakították a Park-egyesületet, amely tagjaitól rendszeres havi járulékot szedett, ezenkívül pedig a várostól is szerezett segínyt. A poigárok maguk ástak-kapáltak, ültettek növényeket és fát, csináltak utakat, ácsoltak padokat. Kedves dolog volt, amikor kora tavaszról késő ősziig — persze csak száraz időben — öreg családapák kántákkal jelentek meg az új parkban és szeretettel öntözgették a fiatal fenyőfák alját és a virágokat. A régi-régi polgárok közül ma csak legfeljebb mutatoba él még egy-kettő, de a növéndéfkák azóta terebélyes fenyvékké ágas-

kodtak föl. A háború utáni években a Park-egyesület a már akkor szép parkot átadta a városnak maga pedig feloszlott.

Mennyi területen nyúlnak el a temesvári parkok? Összesen 357.003 négyzetméteren. Ez a terület az egyes városrészek között a következőképpen oszlik meg: Belváros 237.160, Gyárváros 53.147, Erzsébetváros 52.606, Józsefváros 12.590 és Mehal 1500 négyzetméter.

A városi mérnökség ez év tavaszán nagyszabású fásítást kezdett. Uccákon, tereken és egyéb helyeken 180.000 darab fiatal fácskát ültetett el. Ezek közül a legtöbb megfogant. Régi, terebélyes fa van az uccákon és tereken: a Belvárosban 3679, Gyárvárosban 9671, az Erzsébetvárosban 6662, a Józsefvárosban 4777 és a Mehalában 9330, az egész város területén tehát 34.119 darab. A parkokban van összesen 4819 darab fa és 38.804 díszcserje.

Amint járunk-kelünk az őszi avaros parkokban mindenütt találkozunk a város kertészeti telepének szorgalmas munkáscsapatáival. Serényen szedik le a kényes díszcserjéket és a virágokat és szállítják el. A parkokban fészkelő énekes madarak már elköltöztek a tél elői meleg tájakra. Most költöznek el a város fűtött üvegházában a hó, a hideg és fagy elől a virágok is, amelyek felett a maradék repülve daloltak. Mire elmúlik néhány hónap és megint langyos, mosolygós tavasz lesz, visszatérnek az éneklő maradék és visszatérnek a virágok is. A parkok majd újra élnek és virulnak a téli álompihenő után.

Félegyházi András.

Külön a nők és külön a férfiak részére tartanak légvédelmi előadást román, magyar és német nyelven

A város légvédelmi hivatala összeállította a novemberi légvédelmi előadások végleges sorrendjét. Ez az egyes városrészek lakossága számára a következő:

Belváros.

November 1-én délelőtt 10—12-ig román előadás a Capitolban: az A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L és M kezdőbetűs nők részére. November 2-án délelőtt 10—12-ig román előadás a Capitolban az N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, Y és Z kezdőbetűs nők részére. November 3-án 10—12-ig román előadás a Capitolban férfiak részére. November 4-én 11—1-ig német előadás a Capitolban férfiak és nők részére. No-

vember 6-án 11—1-ig magyar előadás a Capitolban férfiak és nők részére.

Józsefváros.

November 7-én 10—12-ig román előadás a Capitolban az A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L és M kezdőbetűs nők részére. November 9-én 10—12-ig román előadás a Capitolban az N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, Y és Z kezdőbetűs nők részére. November 10-én 10—12-ig román előadás a Capitolban férfiak részére. November 11-én 11—1-ig német előadás a Capitolban férfiak és nők részére. November 13-án 11—1-ig magyar előadás a Capitolban férfiak és nők részére.

Erzsébetváros.

November 14-én 10—12-ig román előadás a Capitolban az A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L és M kezdőbetűs nők részére. November 15-én 10—12-ig román előadás az N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, Y és Z kezdőbetűs nők részére. November 16-án 10—12-ig román előadás a Capitolban férfiak részére. November 17-én 11—1-ig német előadás a Capitolban férfiak és nők részére. November 18-án 11—1-ig magyar előadás a Capitolban férfiak és nők részére.

Mehala.

November 20-án 10—12-ig román előadás a Capitolban az A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L és M kezdőbetűs nők részére. November 22-én 10—12-ig román előadás az N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, Y és Z kezdőbetűs nők részére. November 23-án 10—12-ig román előadás a Capitolban férfiak részére. November 24-én 11—1-ig német előadás a Capitolban férfiak és nők részére. November 25-én 11—1-ig magyar előadás a Capitolban férfiak és nők részére.

Gyárváros.

November 1-én 10—12-ig román előadás az Apollóban az A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L és M kezdőbetűs nők részére. November 3-án 10—12-ig román előadás az Apollóban az N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, Y és Z kezdőbetűs nők részére. November 4-én 10—12-ig román előadás az Apollóban az A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L és M kezdőbetűs férfiak részére. November 6-án 10—12-ig román előadás az Apollóban az N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, Y és Z kezdőbetűs férfiak részére. November 7-én 11—1-ig német előadás az A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L és M kezdőbetűs férfiak és nők részére. November 9-én 11—1-ig német előadás az N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, Y és Z kezdőbetűs férfiak és nők részére.

November 10-én 11—1-ig magyar előadás az Apollóban az A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L és M kezdőbetűs férfiak és nők részére. November 11-én 11—1-ig magyar előadás az Apollóban az N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, Y és Z kezdőbetűs férfiak és nők részére.

RÓMAI LEVÉL

Róma, október hó. Mit csináljon az ember, ha olaszországi élményekről kell beszámolnia és nem kenyerre a politika? Nehéz. Olaszországot régen fölfedezték. Köteteket írtak jóformán minden négyzetméter földjéről. Az ember nem behet egyebet, mint hogy keresgél a sok nagy kincs között mindenféle apróság után.

Az út nagyon ferasztó Olaszországon át. Eppen a szépsége miatt. Az utasnak nemcsak a teste fárad el, hanem a fantáziája is. Sokszor az volt az érzésem a vonaton, hogy a biblián haladok keresztül. Tájakat láttam, sötét ciprusokkal, amelyek közül némelyik a Getsemáne kertre, vagy az Olajfák hegyére hasonlított, hárfározottan megismertem fejeiket, amelyek a reneszánsz mestereinek valamelyik Krisztus-, vagy Mária-kompozíciójából keltek életre. Egy fiatal munkásszony pedig, akit a Szent Péter-templomban láttam, pontosan olyan volt, mint ha róla mintázták volna a „Pieta“ Máriaját. Vajjon észrevette-e ő is a hasonlóságot? Elhaladt a szobor előtt, fölnézett rá. Az asszony magával hozta piciny gyermekét a templomba. A gyerek olyan kicsiny volt, hogy nem lehetett tudni, fiú vagy leány? Kis szoknya és bugyi volt rajta, hüvelykujját a szájaiban tartotta, úgy tipeggett az anyja mellett, aki letérdelt imádkozni. A baba ezt rossz néven vette. Mert a gyerekek nem tűrik, hogy az anyjuk mással is foglalkozzék, mint velük. Visítozni kezdett. Visított torkaszakadtából. De ez nem volt bái! A szobrok és freskók nem tiltakoztak, a fénnyek kis aranyméhei melegen rezttek az oltárokon. Különben is a baba hangja elveszett az óriási térben, mintha csak a szabad mezőn sírt volna. Hely van itt bőven mindenféle fájdalom, öröm és remény számára.

Már voltam egyszer, tizenhat évvel ezelőtt a Szent Péter-templomban. Akkor nem vettem

észre, most figyelmeztetett rá kísérőm, hogy a fényes kőparkettbe néhol egy-egy aranyvonal van beleillesztve, a vonalak fölött rézbuték közlik a sétálóval, hogy a Szent Péter-templom halójában eddig férme el a reimsi dóm, a kölni dóm, eddig az antwerpeni katedrális, a Westminster templom, vagy a konstantinápolyi katedrális.

Ez a Szent Péter-templom Aki nem látta, képzelje el, hogy úgy lehetne benne elhelyezni a világ legnagyobb bazilikáit, mint a gyufaszkatulyákat egy szobában.

Építeni tudott ez a nép, amikor rómainak hívták, tudtak építeni a reneszánsz olaszai és tudnak építeni az új olaszok, meg kell nézni vashidjaikat, alagútjaikat, elektromos mozdonyait, egyetemi városait, vagy Mussolini stadionját. Egyszerre van teljes érzékük a szépség és nagyság iránt. Az ember alig érti, hogyan teremthette meg ugyanaz a szellem a modern erőteljű zúgó vas csodáit és a leggyöngédebb szobrász számtalan finom érzékét.

Záróra van és a magánautókat takarékosan kivonták a forgalomból. De ez nem sokat változtat Róma képén. Szép és hatalmas, nincs szüksége semmiféle kozmetikára. Tiszta, önzertes, nincs benne koldus és nincs benne szomorúság. Ezer apró jel mutatja a közeledő bőségét.

Nagyon butának kellene lenni annak az idegennek, aki Róma uccáin járkalva, nem érezne tüzes szolidaritást egész Itáliával. Róma egyszer már hatalmas ajándékot adott a világnak. Másfélszázados, teljes békét. És most is azon fáradozik, hogy hákát teremtsen, nemcsak a politikájával, hanem pusztán jelenlétének és növekvő hatalmának súlyával.

Hunyady Sándor

Megjegyzések egy temesmegyei község most megjelent monográfiájához

A Bácság-Körösvideki Társadalomtudományi Társulat, mely Teodorescu temesvári egyetemi rektor és Grofsooran Cornel dr. volt temesvári főpolgármester, valamint a román társadalom számos tagjának önzetlen közreműködésével igen komoly tevékenységet fejt ki, évek óta egy-egy bácsági községben végez ügyvezető feladatokat. Ez a feladat nem mindig is abban, hogy néhányan kimennek, ki-ki az emberek, előadásokat tartanak, megállapításokat tesznek, melyek többé-kevésbé felületesek és a lapokban megjelentetnek néhány cikket, hanem jól előkészített tervszerűséggel megjelenik a községben a szociológus, a néprész, a történész, a geológus, a pedagógus és különböző szakorvosok, a mindennapi élet minden körülményére kiterjedő kutatást végeznek, statisztikákat állítanak össze, a tapasztalatokról jelentéseket készítenek és levonják a tapasztalatok konzekvenciáját is, reámutatva, hogy miképpen és hogyan, milyen eszközök segítségével lehetne a meglévő bajokon segíteni.

Ezt abból az alkalomból írjuk meg, hogy most jelent meg a társulatnak a temesmegyei Sarbova községre vonatkozó monográfiája. Huszonnégyre terjedő hatalmas kötet ez, amely az egyes vizsgálatok eredményeit csoportosítva, áttekinthető módon tárja az olvasó elé. Ha az ember csak végiglapozza a könyvet és elolvassa az egyes érdekesebb fejezeteit, tanulmányozza például a különféle betegségekről készült statisztikákat, megnézi a szemléltető grafikonokat, legteljesebb elismeréssel kell lennie azon munkáról, melyet a társulat tagjai, feláldozva a pénzük szánt szabadságukat, sokszor a legnagyobb kényelmetlenségek között egy-egy faluban töltenek és komoly nemzetmentő munkát szentelnek. Hogy mekkora munka ez, kiderül abból, ha figyelembe vesszük, hogy az egész falu lakosságának mintegy nyolcvan-kilencven százaléka vizsgálják meg nemcsak orvosilag, hanem összes életviszonyaikat is. Azonban nemcsak megvizsgálják, hanem ki is oktatják, ahol szükség mutatkozik, nyomban segítenek is, sőt házába utalják a reászoruló betegeket és a helyszínen is gyógyítanak.

És bizonyára meglesz az eredménye is, mert lehetetlen, hogy az állam, a helytartóság és megye fel ne figyeljen például a statisztikának arra a részére, mely a tudóvésznek helyzetét illusztrálja igen szomorúan. Szükséges éppen erre a népet pusztító betegsége fokozottan felhívni a figyelmet, mert ez szedi a legtöbb áldozatot. Sarbova községben két éves korig tízenegy gyermek közül kettőnél állapították meg a betegséget, négy éves korig 21 közül tiznél, hét éves korig 39 közül 16-nál, tíz éves korig 32 közül 23-nál és 10—15 éves korig 62 közül 42-nél. Kinek ne szorulna össze a szíve, ha kénytelen azt látni, hogy két éves korig csaknem husz százaléka a kisgyermeknek fertőzött a legszörnyesebb betegséggel és ez az arány az életkor emelkedésével mindinkább növekszik úgy, hogy tíz és tizenöt éves kor között már eléri csaknem a hetven százalékat. Vagy nem szükséges-e a legnagyobb propaganda, ha azt olvassuk, hogy a faluban vannak emberek, akik soha nem fül-

rödnek, nagy része a lakosoknak csak a nagy ünnepek alkalmával és a mosakodás is kívánivalót hagy hátra? Vajjon lehet-e vállvonogatással tudomásul venni, hogy a falu lakosai közül mindenkinek átlagban 10—11 fogat kellett kihúzni, mert azok már menthetetlenül romlottak voltak. Mert a szép és jó jelentésűen szabad fenntartás nélkül örülni. Szívderítő olvasni például, hogy erkölcsi tekintetben milyen magasan állanak, mennyire ragaszkodnak az ősök hagyományaihoz és milyen szeretettel ápolják a dalt. A hiányokat azonban észre kell venni, hangos szóval reagálnak mutatni és segítséget sürgetni. A falu az ország lelke. A falu táplálja élet-erejét a városokat. Az egészséges falu egészséges nemzeteket, a nemzet egészséget jelenti.

Ezért nagy jelentőségű a társulat munkája és ezért illeti meg minden dicséret. Sajnos, ez

lassú munka és hosszú időbe telik, amíg az összes falvakat végiglátogatja a munkának eredménye is mutatkozik majd. Felvetődik azonban a gondolat, hogy éppen a Bácságban, ahol igen sok községben a lakosok nemzetiség szerint vegyesen élnek, nem lehetne-e belevonni ebbe a munkába a többi népcsoport dolgozni akaró embereit is? Ezt érdemes lenne megszervezni és lehetséges is. Vannak magyar falukutatóra vállalkozók is, vannak magyar orvosok is, akik román kollégáikkal karöltve készek lennének résztvenni ebben a szép és nemes munkában. Érdemes lenne a társulat vezetésének foglalkozni ezzel az ötlettel. A Magyar Népközösség társadalmi szakosztálya bizonyára hajlandó lenne a magyaroktól vagy vegyesen román-magyar falvakban hozzájárulni ennek a munkának az elvégzéséhez. Egy kicsit kell csak böngezni a most megjelent Sarbova község monográfiája című vaskos kötetben és ez minden szónál döntőbben sorakoztatja az érveket. Meg kell említenünk a könyvben Dragan Nerva dr. fényképfelvételeit is, továbbá Ursu Nicolae dr. zenei tanulmányát, mely teljessé teszi ezt a nagybecsű munkát.

Kenyérből gyurt óra, rab-regények, Rózsa Sándor utolsó fényképe és egyéb érdekességek egy különös muzeumban

Budapestről írják: A világlapok terjedelmes cikkeiben számolnak be a Sing-Sing-fegyház egyik lakójának, Tom Crawfordnak korszakalkotó találmányáról, amely új fejezetet nyit a vilámmosság történetében. A börtönlákó, akit bankrablás miatt 15 évi fegyházból ítélték, hét év óta dolgozik a találmányon, amelyre most felfigyeltek Amerika ipari köreiből. Könnyen lehetséges, hogy amikor Tom Crawford elhagyja a fegyházat, már dúsgazdag ember lesz és szakít múltjával, amely kirekesztette a becsületesebb emberek társalmából. Nem egy emberrel derült ki a fegyházakban, hogy kiváló tehetség és sokra vitte volna a polgári életben, ha megmarad a becsület útján. A budapesti Feltalálók Egyesületében, ahol a rabok találmányait számontartják, mondják, hogy a büntetőintézetekben sok értékes és érdekes találmány, szabadalom születik meg.

A börtönvilág lakóinak munkájáról sok figyelemreméltó dokumentum szerepel a börtönügyi muzeumban. Tizenhét évvel ezelőtt nyitott meg ez a közönség számára hozzáférhetetlen kriminalisztikai múzeum, amely a főkapitányosság épületében elhelyezett rendőrmúzeummal együttesen képviseli Magyarországon bűnügyi múzeum-anyagát.

A rabok kitartó munkájának emlékei hűződnak meg az Országos Börtönügyi Múzeumban, amely az igazságügyminisztérium épületének földszinjén kapott elhelyezést.

Csak külön engedéllyel lehet megtekinteni a múzeumot, amelyet a tudományos élet kutatói számára szívesen hozzáférhetővé tesznek,

sőt megfelelő biztositék ellenében ki is kölcsönöznek egyes tárgyakat olyanoknak, akik valamilyen kriminalisztikai művön dolgoznak.

A börtönügyi múzeum egyik legérdekesebb gyűjteménye a rabok készítményeinek csodáit mutatja be. Megszámlálhatatlan fantasztikus, aprólékos munkával megszerkesztett tárgy. Mind a börtöncellákban készült. Az üvegszekrényekben kenyérből gyurt szobrocskák legiója sorakozik egymás mellett. Mikor az ember megnézi ezt a gyűjteményt, úgy érzi, mintha egy ezer-mester laboratóriumában lenne:

gipszből, szalmából összeállított faragások, gyermekjátékok, paratlan türelemmel kizárólag kenyérből gyurt óra állítja meg a szelvélet, amely csodálatos módon a legpontosabban mutatja az időt.

SZILVAMAGBÓL KÉSZÜLT SZOBOR.

Érdekes a gyűjteménynek egyik szobra, amelynek alkotója egy életfogytiglani fegyháza ítélt rab, aki a legnagyobb titokban szilvamágból készített emberi figurát. A különös szobor a rab képmását akarja ábrázolni — Árpád vezér alakjában. A lelkiüvörök számára nem kevésbé érdekes a rab-irodalom csoportja. A börtöncellák magányában a legtöbb ítélt az alkotás és szellemi munka zsongító hatású kísérletéhez menekül. Így született meg az a sokszáz

kézirat: regény, vers, elbeszélés, értekezés, filozófiai munka, amelynek feldolgozása a lélekutatókra vár. Legnagyobb részük befejezetlen. Készítőik vagy kiszabadultak, vagy elunták az írást. A kritikusok szerint nem egy munkában határozott tehetség jelei is felcsillannak.

Az elmúlt évek során két olyan elítélt is akad, akik a fogságban felejték fel önmagukban az írástehetséget és akik kiszabadulásuk után írási sikereket arattak.

A börtönügyi múzeumnak, amelyet paratlan hozzáértéssel rendeztek be, egy másik termében egyes csoportosításban a rabok romantikus, jobbra ponyvaregényekből és mozdírmákból ellesett, szökezt elősegítő, illetve támadó eszközeit mutatja be: primitív kőfélhúscsók, lepedőkből font kötelek, a börtön kőköcskáján repedőkből borotvaeszlere csiszolt török, drótból készített állucskok, tolvajszerszámok, tűzpiszkálóból átalakított feszítővasak, ácsok és zsebkésből nagy ügyességgel készített reszelők, tűrészek sorakoznak az állványokon.

A RÉGI BETYÁRVILÁG EMLÉKEI.

Ebben a teremben sorakoznak egymás mellett katonás rendben a régi nagy bűnözők ruhái, fényképei, emléktárgyai. Itt van Rózsa Sándor utolsó fényképe; a híres betyár cifra szűrben, megbilincselve áll keményre pödört bajuszával a fotografáló masina előtt. Mellette húzódik meg Zöld Marci faragott botja, Sobri Jóska, Bogár Imre és a romantika kőébe vesző betyárvilág többi alakjának fényképe.

Egy másik szobában gyűjtötték össze a haláltünetes végrehajtására szolgáló eszközök egész sorát. Hőhérpallások láthatók itt vésett feliratokkal, vértől festett fatöncök, amelyre az elítélt fejt hajtotta.

Itt őrzik a híres fejvesztőszéket, amelyen 1837-ben az első női bűnözőt végezték ki.

Végül a sorozat utolsó darabjai között két kincstári „nyugalomba vonult” bitófa áll; az egyik Husz Ábrahámé, a másikon pedig a terroristákat végezték ki. A mult tárgyai között hatalmas látványt nyújtanak a régi kintözésközök: vallatószerszámok.

Itt van a húszgátú pók, a középkor legborzalmasabb eszköze: a vakító villa, a bélyegzővas, a tüzes nyakék és a többi félelmetes kintözésköz.

Szinte megkönnnyebülten lép be az ember egy másik terembe: a múzeum könyvtárába, ahol a bűnügyi és börtönügyi szakirodalom hiánytalan gyűjteménye áll: régi ítéletek szövegei, a foliánsoknak egész sorozata. Megbecsülhetetlen értékű forrástanulmány valamennyi.

Ezernyi értékes, érdekes holmi. Mindegyikhez egy-egy rémregény fűződik. Börtönökbe beteljesedett sorsok, életregények, amelyek sohasem kerültek a közönség elé. Ezeket nem tekintheti meg a mindennapos ember, aki csak külsőségeiben ismerheti meg a bűn és bűnhődés örök drámáját.

M. S.

A gyógyszerésztanhallgatók csatlakoztak a Nemzeti Diákarcvonalhoz

Bucurestiből jelentik: Petre Andrei kööktatásiügyi miniszter a gyógyszerészi fakultás hallgatóinak egyesületétől a következő tartalmú táviratot kapta:

A gyógyszerészi fakultás hallgatói október 24-én tartott rendkívüli közgyűlésükön lelkesedéssel határozta el csatlakozásukat a Nemzeti Diákarcvonalhoz, mert elismerik azt a gyümölcsöző tevékenységet, amelyet az Arcvonal rendelkezéivel a főiskolai oktatás terén elért. Ismerjük azt a szeretetet amellyel Ön a diáksággal szemben viseltetik és azt az érdeklődést, amellyel a haza javát szolgálja és biztosítja hűségünkről, valamint arról is, hogy készek vagyunk minden áldozatra a királyért, az országrért és a nemzetért.

A közoktatásiügyi miniszter a következő távirattal válaszolt:

Meleg köszönetemet fejezem ki a gyógyszerészi fakultás hallgatóinak azért az odaadásért, amellyel az ország és II. Carol király iránt viseltetnek abból az alkalomból, hogy egységesen csatlakoztak a Nemzeti Diákarcvonalhoz.

KÖZGAZDASÁG

A külkereskedelmi hivatal ünnepélyes megnyitása

Bujoiu miniszter programja: a nyersanyag biztosítása. Az áremelkedés csak látszathaszon, nem valóságos értékű kereset — mondja a nemzetgazdasági miniszter

Laponban már közöltük a külkereskedelmi legfőbb irányító tanácsnak és a behozatali és kiviteli és deviza bizottságoknak a megalakítását. Az így megalakult külkereskedelmi szervezet vezetőit Bujoiu nemzetgazdasági miniszter ünnepélyes ülésre hívta össze és nagyfontosságú nyilatkozatokat tett a gazdasági kérdésekről.

A kiválasztott személyek bizalma és tevékenysége biztosíték a román gazdasági élet részére, arra, hogy nyersanyagbiztosítási problémáink szerencsés megoldást fognak nyerni. A külkereskedelem új irányítóinak különös figyelmet kell fordítani arra, hogy az új rend alkalmazásánál elkerülhető legyen minden kellemetlen mozzanat, ami a strukturális átalakításokkal járhatna és a különböző országokkal való kereskedelmi összeköttetések a jó viszony elmélyítését fogják szolgálhatni.

Ismertette ezután a miniszter azokat a körülményeket, amelyek megnehezítették nagyobb nyersanyagkészletek felhalmozását és kérte a bizottságok tagjait, hogy nagy gondot fordítsanak erre a kérdésre, amelytől az ország iparának és a nemzetvédelemnek nagy érdekei függenek. Bármennyire nehéz is a világhelyzet, a melyben még a legszabadabb gazdasági rendszert követő Anglia is a megszorító rendelkezések tömegét alkalmazza, nem lehet kétséges, hogy az új rendszer megadja a lehetőséget a nyersanyag ellátás biztosítására. Közös erőfeszítéssel a sikert biztosítani fogjuk. Romániának a külföldön olyan megbecsülése van, amely joggal teszi azt a reményt, hogy gazdasági területen az összes államokkal a legjobb megértéssel tudunk együttműködni.

A magas áralakulásról beszélt ezután a miniszter és kijelentette, hogy

az árak emelkedése nem jelent egyúttal nagy kereseteket is.

A kereset csak látszat, legfeljebb könyveisi, számbeli többlet, de nem valóságos, aranyértékű kereset. Ezt a kérdést alaposan tanulmányozni kell és a szükséges teendők megfontolás tárgyává lesznek.

A régi exportőrök jogos igényeire nyomatókusan hivat a bizottságok figyelmét a mi-

niszter és kívánta, hogy lehetőleg húzavona nélkül ismertessék el ezeknek az igazolt igénye. Arra is

ügyelni fognak, hogy az új deviza értékesítési rend ne károsíthassa a kivitellel foglalkozókat.

És főképpen el kell kerülni minden felesleges adminisztrációs nehézséget, ami csak akadály a kereskedelmi mozgékonyágnak. A kereskedők és iparosok kérelmeit a lehetséges legnagyobb gyorsasággal kell elintézni.

A miniszter felhívására ezután megválasztották a legfőbb irányító tanács alelnökét, aki a minisztert helyettesíti az elnöklésben. Negel professzor javaslatára Ficsinescu Teodor mérnököt választották meg közfelkiáltással alelnöknek.

Az új alelnök belépő beszédében annak a reményének adott kifejezést, hogy a most átélte nehéz időkben is elegendő fog tudni tenni a bizottság a nemzetgazdaság követelményeinek. A teremtést a lehető legmagasabb teljesítőképességre kell emelni és a külkereskedelmet el kell helyíteni. A siker mindenestre függ az adódó helyzetektől.

A kivitelnél nem is támogatásra van szükség, mint inkább arra, hogy az akadályokat elhárítsuk.

A kivitelt útján a szükséges devizákat biztosítani fogjuk.

Végezetül Marian nemzetgazdasági államtitkár szólott. Ismertette az okokat, amelyek a kiviteli engedélyek rendszerének a behozatalát szükségessé tették a rendkívüli világhelyzet folytán. Ismertette az új külkereskedelmi hivatal működési rendjét és tevékeny támogatást kért a bizottságok tagjaitól. Az államtitkár szavai után elhatározták, hogy másnap a kiviteli bizottság tartja meg első ülését, következő napon pedig a kifizetéseket bizottsága ül össze tanácskozára. Mindkét alkalommal Bujoiu miniszter elnököl. Ezek után a bizottsági ülések után tartja meg alakuló ülését a legfőbb irányító tanács és végleg megállapítja az összes ügyviteli szabályokat.

A temesi kereskedelmi szövetség a nagykereskedők miniszteri engedélyének megszerzéséről

A temesi kereskedelmi testület szövetsége figyelemzeti tagjait, hogy a Hivatalos Lap október 21. számában megjelent a nemzetgazdasági minisztérium rendelete, amely egységesen szabályozza az ország területén működő, viszonteladónak árusító nagykereskedők engedélyének a kérdését. Eszerint

minden viszontelárúsítónak eladó kereskedő köteles a minisztériumtól megerősítést, konfirmációt kérni.

Eredetileg az volt a terv, hogy ezt a konfirmációt a kereskedelmi és iparkamarák által hivatalból kiállított kimutatások alapján adják meg, a most megjelent miniszteri intézkedés értelmében azonban a kereskedelmi kamarák csupán bizonyítványt állítanak ki az érdekelt kereskedőknek és a megerősítést a kereskedők maguk kéri a nemzetgazdasági minisztériumhoz intézett, az említett kamarai bizonyítvánnyal felszerelt kérvényben. A kereskedelmi

testület szövetsége erre való tekintettel felkéri a tagyesületekhez tartozó kereskedőket, hogy haladéktalanul szerezzék be az illetékes kereskedelmi és iparkamarától a szükséges bizonyítványt, amelyet

megfelelő kérvény kíséretében terjesszenek fel a minisztériumhoz.

A szövetség el is készítette ilyen kérvénymintát és ezt a kereskedők tagyesületeik útján kaphatják meg.

A temesvári kereskedelmi és iparkamará részéről nyert felvilágosítás szerint a kamara már kiállítja ezeket a konfirmációt jelentő bizonyítványokat és a kiállítás költségei bélyeggel együtt 180 lejt tesznek ki. Figyelemzeti a kamara a nagykereskedőket, hogy csak azoknak kell ilyen bizonyítvány, akik az árellenőrzési törvényben felsorolt közzsükségleti cikkek eladásával foglalkoznak.

A talpbőr áremelkedése. Az ország borbélyai a napokban a talpárakat 3 százalékkal felemelték, amit a nyersanyagdrágulással indokolnak. Ez a második emelés, amit a talpárak szeptember 1. óta keresztülvittek.

Tranzakció az Az Est körül. A budapesti Athenium irodalmi és nyomdai Rt. október 24-én rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen elhatározták az Az Est Lapkiadó Rt. részvény többségének, számszerűen 11.800 darab részvénynek a megvételét.

A borbélyok vasárnap munkaszünetes temesvári borbély- és fodrászesterek hétfőn este a céh hivatali helyiségében ülést tartanak, amelyen ismét a vasárnapi munkaszünet kérdéséről tanácskoznak. Jelenleg ugyanis az a helyzet, hogy a Belvárosban a borbélyok főtáborainak vasárnap a borbélyok zárva tartanak, míg a periferiákon az üzletek nyitva vannak. Egyesek ezzel a renddel nem elégedve és ezért hozzák most újabb lépésre a vasárnapi zárás sokat vitatott kérdését. Vannak borbélyok, akik a régi rendet akarják visszaállítani, amely szerint mindenkinek tetszésre bizzák, hogy vasárnap nyitva tartson, vagy pedig zárjon.

Török és egyiptomi gyapot jön a szombat. A háború egyik legközvetlenebbül a hétfő következményeként a nyersgyapot bázisát zatala megakadt és a textilgyárak készlete csak rövid időre teszik lehetővé a munka folytatását. Gyapotbehozatalunk nagy része a forrásokból táplálkozott és Anglia a kivétel erősen korlátozta. A külkereskedelmi hivatal legfőbb gondja most a nyersanyag ellátás részében a gyapot kérdés megoldása. Az októberben már folyamatban levő román-török kereskedelmi tárgyalások után a román bizottság a jelentések szerint Egyiptomba megy a tárgyalásokra. Ezeknek a tárgyalásoknak a gyapota a gyapot lesz. Egyiptomból eddig is jelentős mennyiséget vett át Románia és megkísérelte, hogy az új tárgyalások eredményeként a gyapotellátás Egyiptomtól át bízva lesz és ezzel elsimulnak azok a zavarok, amelyek ma a textilgyárak működési lehetőségei körül mutatkoznak és ezzel természetesen mindazok a nehézségek is, amelyek ma a kereskedelemben textilanyagokkal való ellátása közelednek felmerültek.

Semmitőszéki döntés a nemzeti munka védelméről. A semmitőszék érdekes jogi kérdéssel foglalkozott a nemzeti munka védelméről szóló törvény tárgyalásán. A kérdés az, ha a cégnek több gyára van, akkor a törvényben előírt arányszám megléte gyáranként vizsgálható-e, vagy az egész cégre együttesen. A Fildmann-műveknek több ipari üzeme van és csupán némelyikében nincsen meg az arányszám, de a cég részvénycsoportja — tehát az üzemek összessége — megfelel a törvényes követelménynek. Emiatt a céget megbírságotlák és az a végleges ellen közigazgatási keresettel élt. A kereset a bucarestii ítélőtábla elutasította azzal az indokkal, hogy üzemenként és nem cégként kell eleget tenni a törvényes arányszámnak. A semmitőszék IV. tagozata ezt az ítéletet megerősítette azzal, hogy a Fildermann-vállalat felfolyamodását elutasította.

Vetőmag szállítás előnyben. A CFR vezérigazgatóság rendeletet adott ki, december 1. a búzavetőmagokat elsőbbséggel kell berak minden árú előtt. A feladó tartozik a mezőgazdasági kamara bizonyítványával igazolni, hogy a búzamag az őszi szántáshoz szükséges.

Az ókirályági likörgyárak is emelték az árakat. A szeszestitalok luxusadójának felállításával kapcsolatban, amit azt közölték az erdélyi és bánági likörgyárak is megfelelő emelték árakat. A napokban érkezőleg tartottak az ókirályági likörgyárosok is, amikor ugyanolyan áremelési határozatot el, amely az erdélyi és bánági likörgyárak keresztülvittek.

A bánági gabonapiacra különösen a lucerna s hüvelyesek iránt mutatkozik érdeklődés. Az üzleti forgalom is javult. A piaci árak a következők: buza 7 kilós 430, ótengeri 400, újtengeri morzsolt 290—300 korpa 320, új zab 380—400, muharmag 400, tölte mag régi árú 950, káposztarepce 900, lencse 80 új takarmányárpa 350, tavaszi árpa 450 lei százon kilónként. Lóheremag 28 lei és lucernamag 40 lei kilónként.

DÉLI HÍRLAP

Bucurestiben

minden újságkioszkban

kapható

Kérje a DÉLI HÍRLAPOT

SPORTSEMÉNYEK

Kt A-liga mérkőzést játszanak ma le Temesvárott

Ma, csütörtökön Temesvárott két A-liga bajnoki mérkőzés kerül lebonyolításra. Az Electrica pénteken délután három órai kezdettel a Ripensia játékosai ellen a kolozsvári Victoria ellen. A kolozsvári csapat nagy érdeklődéssel várja a közönség, mert a Victoria volt az a csapat, amely legyőzte a Venus csapatát. A Ripensianak nagyon jól kell játszania, ha meg akarja szerezni a két pontot. Nemzeti bajnoki mérkőzés lesz a Banatul pályán is, ahol a UDR találkozik az UDR együttesével. A resicai csapat kemény ellenfél és a CAMT együttesének nagyon össze kell szednie magát, ha megfelelő eredményt akar elérni. A CAMT eddig kitűnően szerepelt az A-ligában és ha vasárnap is a régi lendülettel és lelkesedéssel harcol, megszerezheti a két pontot. Ez a mérkőzés is délután három órakor kezdődik.

vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzések játékvezetői

A központi bíróbizottság kijelölte a vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzések játékvezetőit. A bíróbizottság a következőket jelölte:

Bucurestiben: Unirea Tricolor — CAMT, FC Ceauoreanu. Rapid FC — AMTE, bíró Ticaescu.

Kolozsvárott: Victoria — Gloria CFR, bíró Teanu.

Resicán: UDR — Juventus, bíró Huniade. Nagybanján: Kárpát FC — Venus, bíró Pic-Kroner.

Temesvárott: Ripensia — Sportul Studentesc, bíró Moraru dr.

Az Aradon lebonyolításra kerülő Gloria — Electrica B. osztályos bajnoki mérkőzés játékvezetője Rechesan Gheorghe lesz.

Nem játszik le a román-német válogatott mérkőzést. Október 29-én tervbevételek egy román-német válogatott mérkőzés megrendezését. Bucuresti jelentés szerint a mérkőzést nem rendezik meg, mert vasárnapra a szövetség nemzeti bajnoki fordulót tűzött ki.

Iskolaközi vívóverseny Temesvárott

Az Electrica vívószakosztályának rendezésében bonyolítják le Temesvárott az iskolaközi bajnoki vívóversenyt, amely ma, csütörtök délután öt órakor kezdődik a Diaconovici Loga liceum tornatermében.

Sporthírek mindenfelől

Humis ismét lesérült. Humis a Venus görög származású csatára a legutóbbi edzőmérkőzésen rosszul lépett és újból kiújult a lábsérülése. Az újabb sérülés következtében Humis néhány hónapig még játékképtelen lesz.

Az OTT engedélyezte a B-válogatott aradi mérkőzését. Most érkezett bucarestii jelentés szerint a múlt vasárnapra tervbevit Magyarországra — Arad válogatott mérkőzést az OTT engedélyezte. Az OTT távirata már péntek este a román fővárosban volt, ennek ellenére az aradi mérkőzés elmaradt.

A nemzeti bajnokság vasárnapi műsora. A nemzeti bajnokságban vasárnap újabb forduló bonyolítanak le a csapatok. Ezen a napon a következő mérkőzéseket játszik le: Rapid FC — AMTE, Unirea Tricolor — CAMT, Ripensia — Sportul Studentesc, UDR — Juventus, Kárpát FC — Venus, Victoria — Gloria CFR. Az előálló csapatok a pályaválasztók.

Dietz dr. a Ferencváros tagja. Dietz dr., a volt magyar szövetségi kapitány legutóbb felvételét kérte a Ferencváros tagjainak sorába. Hir szerint a volt kapitány igen fontos tisztséget fog betölteni az egyesület vezetésében.

A magyar B-válogatottat meghívták Zágrábba. Magyarország B-válogatott csapatát meghívták Zágrábba. A mérkőzést november 12-én bonyolítanák le, amikor Magyarország A-csapatát Belgrádban játszik a jugoszláv válogatott ellen.

A válogatott játékosok megjutalmazása. A vasárnapi mérkőzés után a játékosok fejenként 3000 lei jutalmat kaptak. A B. csapat tagjai pedig 1500 lei jutalomban részesültek.

Rádió

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 26.

Bucuresti. Rádió Románia. 12: Időjelzés, vizzállás-jelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Jean Marcu zenekara játszik. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 13: Időjelzés, rádióműsor, sport és egyéb közlemények. 13.10: A hangverseny folytatása. 13.30: A rádió szalonzenekarának hangversenye. 14: Hírek. 14.20: A hangverseny folytatása. 15: Látványosságok, művészeti és kulturális hírek. Rádió Románia. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: A Carmen énekkar hangversenye. 19.45: Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 19.55: Előadás. 20.10: Tánckoncert. 20.30: Stroe és Vasilache humoristák előadása. 20.45: Hírek, sporteredmények. 21: A szimfonikus hangverseny műsorának ismertetése. 21.15: A „Filharmonica” zenekar szimfonikus hangversenye. 22.05: A hangverseny folytatása. 22.40: Tánckoncert. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 1.10: Hegedű zongorakísérettel. 1.40: Hírek. 2.30: Cigányzene. 3.30: Hírek. 5.15: Háztartási tanácsadó. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 6.15: Csürry Balint dr. egyetemi tanár előadása. 6.45: Szalonzene. 7.15: Benkő Sándor m. kir. házipipari felügyelő előadása. 7.55: A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata. 8.15: Hírek. 8.25: Néczay Ilonka zongorázik. 8.50: Hangversenyzenekar. 10.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 11: Beszélgetések. 12: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven. 12.25: Hanglemez. 1.05: Hírek

Budapest II. 7.55: Balya Ibolya magyar nótákat zongorázik. 7.30: Angol nyelvtanítás. 9: Hírek, hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 9.20: A Budakeszi Katolikus Kultúregyesület Dalköre. 9.50: Felolvasás. 10.15: Hanglemez. 10.55: Időjárás.

A DZSUNGEL

TITKA

A „Déli Hírlap” eredeti regénye
Írta: K. D.

Welton bólintott:
— Igen, az életünket...
A hátuk mögé mutatott, ahol minden sötétbe veszett és már a zaj és lármája is elhallgatott, az sem hallatszott el hozzájuk.
Megmenekültek...

Ronald most kissé fékezte az iramot és a folyó közepére irányította a hajót. Welton a térép felé hajolt és irányítójú segítségével azt igyekezett megállapítani, hogy a folyónak melyik részén vannak és ilyen sebességgel mellett körülbelül mikor lesznek az Indus torkolatánál Karacsiban, mert voltaképpen csak akkor lesznek túl minden veszélyen.

— Nos? — kérdezte tőle Ronald türelmetlenül.
— Mesésen haladunk — emelkedett fel a térkép elől Welton. — Balami hercegség határait elhagytuk és reggel már angol telepek között haladunk tovább. Ha pedig semmi közbe nem jön, holnap délelőtt kikötünk Karacsiban.

— Hála Istennek! — sóhajtott fel mögöttü egy hang.

A férfiak meglepetten fordultak hátra.
Lilyan állt ott, örömtől szédült arccal, mellette Beata.

— Már régen figyeltünk benneteket anélkül, hogy ti észrevettétek volna bennünket...

Lilyan némán, mosolygva nézett Ronaldra, aki mélyen zavarba jött a benne harcoló ellentétes erők hatása alatt. Szerette, végtelenül szerette Lilyant, ezért érezte most is és kimondhatatlanul boldog volt, hogy viszontláthatta és hogy itt volt mellette. De ugyanakkor keservesen hasítottak bele lélekbe a kiábrándító képek: az a jelenet otthon, Coverhillben és itt a parban, amikor a herceg karjai között fekiült.

Most megszólalt a leány:
— Ronald...

A férfi sötétben nézett maga elé, azután hirtelen kitért:
— Lilyan... mond... miért menekültél előlem...?

54

— En menekültem...?
Lilyan csodálkozva nézett a férfire és amikor az látva őszinte csodálkozását, beszélni kezdett és mindent elmesélt, a leány boldog, de kissé szemrehányó mosollyal sietett feléje:

— Oh Ronald, hát tényleg ezeket gondoltad rólam? Hát el tudtad képzelni, hogy ne téged szeresselek, ne csak a tied maradjak...?

A leány is beszélni kezdett, ő is elmesélt mindent és Ronald melegen ölelte át magához, hogy megcsókolja.

— Lilyan, úgy-e megbocsátasz nekem... hiszen csak azért történt minden, mert nagyon, de nagyon szeretlek és sohasem fogod felfogni tudni, hogy mennyit szenvedtem érted, azért a gondolatért, hogy elhagytál, hogy nem vagy többet az enyém...

— En is olyan szerencsétlen voltam és úgy vágytam utánad...

A leány szemében könnyek csillogtak és miközben a férfi a naját simogatta, hirtelen sírásra fakadt. Az utolsó élmények idegfejtő percei anyáira megviseltek, hogy nem tudott erőt venni magán, keservesen sirt, de ezzel lassan fel is engedett az a nyomasztólág reánehazedő, lappangó izgalom, ami elrejtve még ott remegett egész testében-lelkében.

Ronald a karjaiban tartotta és úgy simogatta meg újra, meg újra:

— Lilyan, drága kis Lilyanom, nem szabad sírnod most, amikor vége minden szenvedésnek és csak jó, csak szép, a boldogság mosolyog felénk...

— Hiszen én a boldogságtól sírok...

Welton és Beata egymást átölelve jöttek feléjük:

— Mi baj van gyerekek?

Ronald megcsókolta Lilyant és örömtől ragyogó arccal válaszolt:

— Baj? Semmi baj. Karacsiban megtartjuk az esküvőt, ha te is úgy akarod — hajolt oda Lilyanhoz, aki sietett igent inteni:

— Igen, én is így akarom...

Welton és Beata megcsókolták őket és tiszta szívből kívántak nekik szerencsét.

Azok egymáshoz bujtak, azután Ronald mosolygva fordult barátjához:

— Es ti? Nem követitek példánkat?

Welton és Beata egymásra néztek, azután szívesen, boldogan elmosolyodtak:

— Nem öregem... Fölösleges ez nekünk, hiszen már olyan régen és olyan nagyon egymáséi vagyunk és ez két ilyen bohém lélek számára a legerősebb kapocs, a legszebb frigy... a hivatalos aktusok és formalitások csak nyugtató jelentenek, elcsufítanak a mi véletlen egymasra találásunkat, amely olyan volt, mint amikor két fecske összefut, a tavaszban. Nincs multjuk és nincs jövőjük, de boldogok és szeretik egymást... mi már csak maradunk így, fiatalon, örökifjan, mert úgy érzem, hogy egy ilyen hivatalos aktus tíz évvel megőregítene bennünket...

Rövid csend támadt és azután ismét Welton szólt meg:

— Gyere Beata, az idő később jár, fáradtak is vagyunk, menjünk pihenni, hagyjuk magunkra: az öregeket...

Mosolygva, kar a karban fűzve, fej a vállra hajtva, egymáshoz simulva, lassan, csendesen indultak tovább a fedélzeten.

Lilyan szemében még mindig könnyek csillogtak. Ronald pedig egyre simogatta, csókolta, vigasztalta. A fiatal leány felemelte fejét és arcát egészen közel mosolygva sugta neki:

— Ronald, te édes, drága Ronald, hát nem érted, hogy miért sírok? A boldogtágtól sírok, hogy ismét szabad vagyok, melletted lehetek és a tied vagyok...

Ismét elhallgatott és Ronald szorosan magához ölelte őt, hagyta sírni, hadd könnyebbüljön meg, sírja ki magát.

Sokáig ültek így szóltanul, egymáshoz simulva, később újból felvetette fejét a leány:

— Ronald, édes Ronaldom, olyan boldog, olyan végtelenül boldog vagyok, hogy nem hiszem, lenne még valaki ilyen nagyon boldog... és sokszor félek, hogy igazán így van-e? És nem csak egy álom, amely majd hirtelen elmúlik, szertefoszlik...?

Ronald mélységes szerelmmel ölelte őt magához:

— Nem álom édesem, nem álom és nem is foszoha, de sohasem elmúlik...

Szenvedélyesen, kitérő szerelmmel, szomjas hosszú csókban forrtak össze karjaik. Mámorosan ajultán bontakoztak ki egymás karjaiból és lázasan suttozták ajkalk:

— Szeretlek... Szeretlek...!
(VEGE.)

PÉNTEK, OKTÓBER 27.

Bucuresti. Rádió Románia. 12: Időjelzés, vizállás-jelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Zene különféle hangszereken, hanglemezekről. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 13: Időjelzés, rádióműsor, sport- és egyéb közlemények. 13.10: Déli zene, román dalok az ország különböző vidékeiről. 14: Hírek. 14.20: A hangverseny folytatása. 15: Látványosságok, művészeti és kulturális hírek, hírdetések. Rádió Románia: 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.25: Nehéz zene hanglemezekről. 19.50: Hírek magyar nyelven. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20: Előadás. 20.20: Gordonka kettős. 20.35: Operaelőadás. Verdi: Falstaff. Az első szünetben (21.15—21.25): hírek, a második szünetben (22.10—22.30): hírek, sporteredmények. 23.20: Könnyű zene hanglemezekről. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 1.10: Rendőrzenekar. 1.40: Hírek. 2.30: A Rádió Szalonzene-kara. 3.30: Hírek. 5.15: Diáklőrelő, utána ifjúsági közlemények. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 6.15: Tánclemezek. 7: Sportközlemények. 7.15: Magyar zongoramuzsika. 7.45: Csesnic Vazul előadása, utána hanglemezek. 8.15: Hírek. 8.25: Cigányzene. 9: Filharmónikus hangverseny. 10: Hírek. 11: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. Utána tánczene. 11.40: Cigányzene. 12: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.45: Cigányzene. 8.30: Gyorsíró tanfolyam. 9: Hírek magyar, szlovák és magyar-országi nyelven. 9.20: G. Réthy Pál sakkelőadása. 9.50: Hanglemezek. 10.50: Időjárásjelentés.

Berlinben kedvezően ítélik meg a délkelet-európai helyzet alakulását Olaszországnak különleges érdekei vannak a Balkánon

Rómából jelentik: Virginio Gayda a Giornale d'Italiaiban rámutat arra, hogy az ankarai egyezmény a francia-angol bekerítő politika körébe tartozik. Törökország két hadviselő állammal kötött szerződést, bizonyításra szorul tehát az az állítás, hogy valóban a békét óhajtja. Olaszországnak

különleges érdekei vannak a Balkánon

és ha Törökország kis mértékben szintén balkáni állam is, Olaszországnak sokkal nagyobb érdekei fűződnek a Balkánhoz és ezek az érdekek nem csupán gazdasági természetűek, miután Albánia elfoglalásával Olaszország a Balkán szívéig nyomult előre és ez lényeges körülmény. (Dunaposta.)

A német fővárosban legújabbban az ankarai egyezmény magyarozatával kapcsolatban általában véve kedvezőbben ítélik meg a délkelet-európai helyzetet és most már elmúltak azok az éles jóslatok a további fejleményekkel kapcsolatban, amelyek eddig napvilágot láttak. Fontos körülménynek tekintik azt is, hogy tévesnek bizonyultak azok a híresztelések, ame-

lyek szerint Pápa ankarai német nagykövete különleges megbízással tért volna vissza Berlinbe. (Dunaposta.)

Legujabb sport

Az Unirea-Tricolor 2:1-re legyőzte a Venust

Bucurestiből jelentik: Az Unirea-Tricolor 2:1-re legyőzte a Venust. A mérkőzés a bajnokság 11. fordulójában zajlott le. A Unirea-Tricolor 2:1-re legyőzte a Venust. A mérkőzés a bajnokság 11. fordulójában zajlott le. A Unirea-Tricolor 2:1-re legyőzte a Venust. A mérkőzés a bajnokság 11. fordulójában zajlott le.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és házasság nem közzétehető, minden más rovathoz szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés 50. Az apróhirdetéseket díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Popovici tr. hovári IV. kerület: March-trafik, Piata Kúttl. — Nőgrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—13.

Állást keres

Gyermek mellé ajánlkozok egy 13 és egy 16 éves kisleány. Érdeklődni a kiadóban, vagy Str. Mures a Ghioroci útnál. Hoffmann Ilonka, 1230

Mosást, vasalást házakban, lelkiismeretesen vállal tisztá asszony (ügyszintén otthoni mosást is). Kovács III., Vilhelm Mühle-u. 10. 1243

Házmasternek állást keres fiatal házaspár. A férfi lakatos, víz- és villany szerelő. Klein Rudolf Llyod palota III. emelet. 1487

Lakás

Egyszobás lakás, fürdőszobával november 1-re kerestetik. Címeiket „Csendes lakó” jellegre a kiadóba kérek. 1456

Elsőemeleten 3 szobás uccai lakás összes mellékhelyiségekkel november 1-re kiadó. I., Strada Mărărești 12. Ugyanott 16×7,5 raktár üzlethelyiség és iroda kiadó. 1404

Adas-vétel

Gyümölcsfák, rózsák díszbokrok, sírokra tuják, fenyők sziklanövények kaphatók. Gerebecz Pál kertészeti-ben II., Str. Rusia 9. Gyárvárosi szőlők. 1378

37-es női magasszárú cipő jókarban lévő megvételre kerestetik. Címeiket „Jókarban lévő” jellege alatt a kiadóba kérem leadni. 1231

Akar Ön is milliót nyerni? Vegye meg sürgősen a 21. sorsjáték I. osztályához a sorsjegyet March dohánytörszében Timisoara, IV., Piata Kúttl 1. Új játékterv ¼ sorsjegy 200 lei. Ki nálam vesz, milliomos lesz! 1398

Gyönyörű szép dió háló belül fehérre lakkozva eladó. Földi asztalos, II., Str. S. Barnutiu 80. a 2-es villamos megálló a sarkon. 1401

Jutányosan eladó Kardostelepen 120 négyzetméteres telek házzal. Üzletnek igen alkalmas. Közlebbit a kiadóban 1864

Nagy helyiség 11×22 méter, magas, száraz, világos, iparvállalatnak, raktárnak, kiállításnak, egyesületnek, nagy irodának stb. alkalmas, kiadó. Ugyanott autobox, üzlethelyiség, kisebb raktár kiadó. Forgács Máttyás Timisoara, IV., Str. I. Văcărescu 36. Telefon: 42—79. 1405

Két zongora komplett színpad, nagy pódium, nagy modern tükör, asztalok, székek, előszobafal, olajfestmények, szalagarnitúra, gobelin, lámpák, frásztal, politirozott frópult, kertészeti könyvek, regények olcsón eladók. Forgács Máttyás Timisoara IV., Str. Văcărescu 36. Telefon: 42-79. 1406

Modern zománczott, csempevel kirakott és fektete takaréküzlethelyek olcsón és garantált minőségben kaphatók a készítőnél. Nikkelezést vállalok: **Faragó Stefan** Temesvár, IV., Iancu Văcărescu S.

Ruhaszekrény és kihúzható ebédlő sztal eladó. IV., Str. Bolinteanu 4 szám. 1875

Vásári hirdetmény

A legközelebbi lovrini országosvásár 1939. október 28-án lesz

mindennemű állatok felhajtása engedélyezve. A vásár területén levő szekerek elé fogott állatok igazolványát a tulajdonosok kötelesek felmutatni. Községi előjáróság.

Kitűnő **pianó-akkordeonok, harmonikák**

már 2400 leitől

Nagy választék az összes hangszerekben.

Eladás részletfizetésre is!

BRAUN A. Timisoara, I. Eugen de Savoya 10. Főképviselet és legnagyobb lera-kata a Hohner gyártmányoknak.

Különléte

Képviselőt keres Bucuresti területére agilis, jó összeköttetésekkel rendelkező fiatalember, aki perfekt a román, magyar és német nyelvben. Cím a kiadóban. 1866

Nem érzi a drágaságot, ha a **Maradékaruházban**

vásárol! Most érkezett nagy választékban és minden méretben női és férfi télikabát és ruházóvet. — III. Bul. Carol 5., szuterén, Doja-u. sarok.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ és legdivatosabb saját készítményű női, férfi és gyermekcipők **Pascu János** cipőüzletében kaphatók II., Piata Fraian Marocan vendéglő. Üzem: II., Strada Timocului Nr. 7. Javításokat olcsón és pontosan készítenek

Tüzifa olcsó és jó minőségben **Klein** fakeskedés. Timisoara IV., str. Gării 3. Telefon: 29-32.

Hirdessen a Déli Hírlap-ban